

Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd

Oppdal kommune

Handlingsplan og økonomiplan

2020-2023

Rådmannens forslag

Innholdsfortegnelse

<i>Resultatledelse</i>	3
<i>Stedsutvikling</i>	4
<i>Folkehelse</i>	6
<i>Omsorg</i>	7
<i>Brukere av tjenesten</i>	9
<i>Medarbeidere</i>	11
<i>Økonomiplan 2020-2023</i>	13
Forutsetninger.....	13
Konsekvensjusteringer.....	18
Nye driftstiltak.....	22
Investeringer 2020-2023.....	24
Beskrivelse av investeringer 2020-2023.....	25
Balansert økonomiplan 2020-2023.....	26
<i>Hovedoversikter</i>	27
Bevilgningsoversikt drift.....	27
Økonomisk oversikt drift.....	28
Økonomisk oversikt investering.....	29
Figur 1 Årshjulet i Oppdal kommune.....	4
Figur 2 Sykefravær.....	11

Resultatledelse

Resultatledelse i Oppdal kommune skal;

- ✓ Baseres på mål og resultat
- ✓ Sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- ✓ Sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- ✓ Baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring
- ✓ Sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
- ✓ Sikre læring, forbedring og innovasjon

Resultatledelse betyr at kommunen skal ha fokus på resultater som kan måles og dokumenteres. Det er en metode for å styre virksomheten målrettet med hjelp av måleindikatorer, dialog, rapportering, Internkontroll og oppfølging.

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Internkontroll, integrert del i resultatledelse

Internkontroll inngår som en sentral del i virksomhetsstyringen. God internkontroll skal bidra til at organisasjonen når mål, overholder lover, vedtak, økonomiske rammer og interne rutiner, for slik å forebygge styringssvikt, feil og mangler.

KS har definert "Rådmannens internkontroll" med følgende hensikt og formål:

- ✓ Kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen
- ✓ Helhetlig styring og riktig utvikling
- ✓ Godt omdømme og legitimitet
- ✓ Etterlevelse av lover og regler

Ledere på alle nivåer har ansvar for å etablere og følge opp den interne kontrollen for sine tjenesteområder i samsvar med delegerte fullmakter og styringsdialogen for øvrig. Sentrale elementer i resultatledelse og internkontroll beskrives nærmere nedenfor.

Balansert målstyring - målekart

Målekartet angir mål og skal fortelle hvilke kritiske suksessfaktorer vi må lykkes med for å bli gode på fokusområdene livskvalitet, brukere, økonomi og medarbeidere. Det forteller hvilke indikatorer som brukes, hvordan resultatene skal måles og hvilke ambisjonsnivå vi skal strekke oss etter. Målekartet utformes ved medvirkning og dialog mellom ansatte, ledere og politikere.

Nøkkeltall

I tillegg til måleindikatorer benyttes analyse av nøkkeltall knyttet til samfunnsutviklingen og tjenesteproduksjonen. Det legges vekt på å framskaffe og sammenligne relevante nøkkeltall innen de fire fokusområdene og tjenesteområdene, der SSB og KOSTRA er hovedkilder.

Bruker- og medarbeiderundersøkelser

Spørreundersøkelser er et sentralt verktøy for å utvikle kvaliteten i kommunens tjenester. Kommunen har valgt spørreundersøkelsene som er utarbeidet av www.bedrekommune.no slik at vi kan sammenligne resultatene over tid og med andre kommuner. Måleskalaen i spørreundersøkelsene varierer noe fra 1-5 og 1-6, der 1 er lavest.

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelser hvert annet år. Noen tjenesteområder gjennomfører brukerundersøkelser årlig og andre gjennomfører hvert annet år. Dette har sammenheng med bl.a. tjenestenes egenart og lovkrav.

Bruker – og medarbeiderdialog

Resultatledelse vektlegger en balansert styring av mål i form av målt kvalitet (objektive måleindikatorer) og opplevd kvalitet (bruker-, medarbeider- og innbyggerundersøkelser). Det er av avgjørende betydning at aktuelle styringsnivå gir tilbakemelding på resultat fra undersøkelser til de det gjelder, og at det åpnes for dialog om mulige oppfølgingstiltak av resultatene. I de fleste sammenhenger er det etablert arenaer for den styrte tilbakemeldingen og dialogen, men her kan det også være rom for å utvikle nye arenaer.

Styringsdialog og resultatsamtale

Styringsdialogen er en dialog om måloppnåelse og resultatoppfølging og derfor et sentralt element i resultatledelse. Det overordna målekartet setter resultatmål for kommunen samlet og inngår i kommunestyret/formannskapetets resultatsamtale og styringsdialog med rådmannen. Rådmannen har styringsdialog og resultatsamtale med enhetslederne med bakgrunn i enhetenes målekart.

Med utgangspunkt i årshjulet for plan- og rapporteringsprosessene er det satt opp to styringsdialoger for året mellom styringsnivåene. En dialog på våren tilknyttet resultatrapport og årsmelding, og en på høsten i forbindelse med utarbeidelse av mål og budsjett.

Risikostyring

Vurderingen av områder og arbeidsprosesser som skal være gjenstand for internkontroll skjer ut fra vurdering av vesentlighet og risiko. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser for å sikre at mål nås, lover og rammer overholdes og at arbeidsprosesser er effektive. Hensikten er å iverksette tiltak for å sikre ønsket utvikling og forebygge uønskede hendelser.

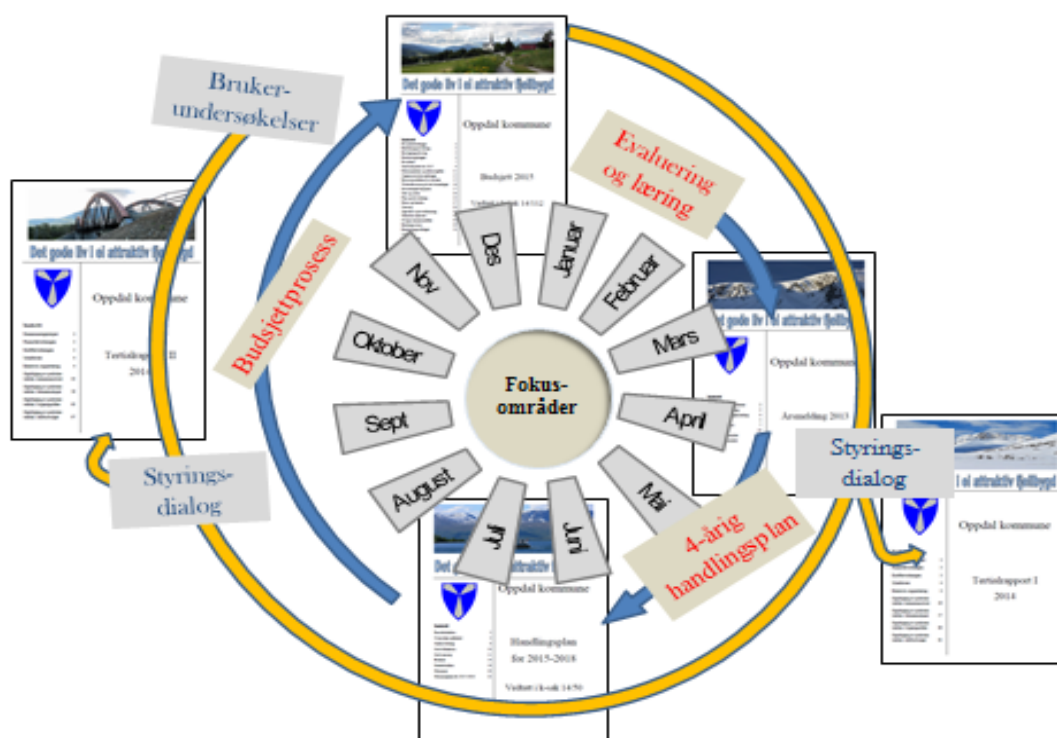
Rådmannen vil i løpet av handlingsplanperioden identifisere mulige områder med risiko for manglende måloppnåelse innenfor fokusområdene og tjenesteområdene. De mulige områ-

dene er identifisert med bakgrunn i årsmeldingen og årsrapportene fra enhetene. Disse områdene vil bli nærmere vurdert og fulgt opp gjennom ROS-analyser på enhetsnivå. Gjennom resultatoppfølging og lederdialog vil rådmannen følge opp at det iverksettes effektive tiltak for å håndtere og redusere risikoen.

Forbedringsforslag og avvik

Systematisk oppfølging av forbedringsforslag og håndtering av avvik inngår som et viktig element i virksomhetsstyringen.

Figur 1 Årshjulet i Oppdal kommune

Tabell 1: Gjennomføringsplan for undersøkelser 2020-2023

Undersøkelser	Tidspunkt
Medarbeiderundersøkelse annen hvert år	Mai 2021
Ungdata om livsstil og helse blant unge i alderen 13-19 år, hvert tredje år	April 2020
Ungdata junior, hvert tredje år	2020
Brukerundersøkelser innen alle tjenesteområder annet hvert år	Oktober - november

Stedsutvikling

Sentrale utfordringer i planperioden

Med bakgrunn i måloppnåelse, nøkkeltall og politiske føringer har rådmannen definert følgende sentrale utfordringer for planperioden:

- ✓ Opparbeidelse av arealer og utvikling av Oppdal sentrum i henhold til vedtatt reguleringsplan
- ✓ Tilgjengelighet, skilting i sentrum
- ✓ Kommunikasjoner – veg, bane, bredbånd
- ✓ Tilrettelegging og klargjøring av nye bolig- og næringsarealer i sentrum

Oppdal - et regionalt tyngdepunkt i sør

Oppdal skal kjennetegnes som ei attraktiv fjellbygd. Livskvalitet skal prege kommunens virksomhet, og stedsutvikling er en av nøklene for å få dette til.

Oppdal er med sin beliggenhet sør i fylket, den regionen som er minst knyttet funksjonelt med Trondheimsregionen og i forhold til «nye Trøndelag». Det er et godt utgangspunkt for å videreutvikle et regionalt tyngdepunkt i sør. Det er

viktig å legge til rette for gode kommunikasjoner på veg og bane, samt stimulere til bredbåndsutbygging i hele kommunen.

I Oppdal er det stor etterspørsel etter arealer for bygging av fritidsboliger. Arbeidet med å revidere kommuneplanens arealdel er oppstartet og vil bli sluttbehandlet i kommunestyret i 2018.

Utvikling i folketall

Befolkningsveksten er et barometer på om kommunen er i en positiv utvikling, attraktivitet er bl.a. definert som kommunens evne til å tiltrekke seg tilflytting, gitt bl.a. utvikling i arbeidsmarkedet i kommunen. Det bodde 6 975 personer i Oppdal 31.12.2018.

- ✓ Folketallet har økt med 372 personer siden 2010
- ✓ Netto innvandring/innflytting har stagnert, og dette gir seg uttrykk i lavere vekstrate enn tidligere beregnet
- ✓ Statistisk sentralbyrå spår at folketallet i Oppdal skal fortsette å øke med 20-40 personer hvert år framover

Tabell 2: Folketallsprognose. Kilde: SSBs lav nettoinnvandring alternativ

Oppdal	2010	2018	2020	2030	2040
Folketall pr.1.1	6 603	6 975	7 018	7 353	7 674

Tabell 3: Befolkningssammensetning. Tall i prosent. Kilde: SSBs lav nettoinnvandring alternativ

Alderskategorier	2010	2020	2025	2030	2040
Barn og unge (0-19 år)	25,6	22,9	21,7	21,1	21,4
Yrkesaktiv (20-66 år)	59,0	55,3	54,3	53,5	53,5
Pensjonist (67-99 år)	15,4	21,8	24,0	25,4	25,1

Demografi

Alderssammensetningen i befolkningen gir føringer for hva slags tjenester folk i kommunen har behov for. Framskrivningen tilsier at alderssammensetning vil forandre seg i årene framover.

En av de viktigste utfordringene kommunen står overfor i planperioden er de demografiske endringene. Dette er sannsynligvis den utfordringen som mest kommer til å tvinge fram innovasjon og nytenking.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laget prognoser som tilsier at det vil bli behov for flere årsverk innen institusjon og hjemmetjeneste. For grunnskole og barnehage er

årsverkene vi i dag har på det nivå som er behøvelig frem til 2040.

Kommunen som bosted

Rådmannen vil fortsette å jobbe for å avklare innbyggernes forventninger til livskvalitet, her med fokus på stedsutvikling og kommunen som bosted. Det bør være langsiktighet og forutsigbarhet i arbeidet med lokalutviklingen av Oppdal som tettsted, herunder infrastruktur og samferdselsløsninger.

Deltakelse i samfunnslivet gjennom organisasjoner, sosiale og kulturelle aktiviteter har verdi både for den enkelte innbygger og for utvikling av lokalsamfunnet. Kommunen må gjøre sitt for

at alle grupper av innbyggere kan benytte seg av tilbudene som finnes.

Bolig og arealplanlegging

I gjeldende kommuneplan er det satt av arealer til boliger, fordelt i sentrum og i kretsene. Rulle- ringen av arealdelen har sikret framtidige utbyg- gingsområder og med det byggeklare tomter i hele kommunen. Erfaringstall viser at det er størst etterspørsel etter boliger i sentrum. Det må klargjøres nye boligarealer dersom kommu- nen skal kunne selge attraktive boligtomter til selvkost.

Sentrumsutvikling

I den videre utviklingen av Oppdal sentrum med fortetting og ny E6 er det viktig å ivareta nær- ringslivets behov samtidig som det legges vekt på trivsel for innbyggere og besøkende. Kom- munestyret ønsker at sentrum skal videreutvik- les som et attraktivt sentrum.

Næringsutvikling

Oppdal har en bred næringsstruktur, og er en av få innlandskommuner i Midt-Norge med positiv utvikling i folketallet over tid. Kommunen har flest hytter nord for Dovre. Totalt var det regi- strert 3 769 hytter i Oppdal i 2018. I motsetning er det registrert 2 521 eneboliger og 221 leilig- heter i kommunen. Det vil si at det nå er flere fritidsboliger enn eneboliger/leiligheter i Oppdal. Kilde: SSB.

Bruken av fritidsboligene medfører at Oppdal har en av de høyeste varehandelsomset- ningene pr innbygger (Norge: kr. 83.600, Opp- dal: kr. 105.000). Kilde: SSB.

Infrastruktur

Omleggingen av kjøremønster som følge av ny E6 krever en sikring av gang- og sykkeltrafikk til sentralskoleanlegget og sentrumsfunksjonene, jf. universell utforming.

Samfunnssikkerhet

Beredskap og sikkerhet har stort nasjonalt fo- kus. Hendelser har gitt viktig læring om betyd- ning av ledelse, gjennomføringsevne og kvali- tetssikring. Overordna risiko- og sårbarhetsana- lyse ble revidert i 2016 og det planlegges opp- start av ny revidering i 2019.

Folkehelse

Stortingsmelding nr 19, Folkehelsemeldingen «Et godt liv i et trygt samfunn» vil videreføre og videreutvikle et effektivt, systematisk og lang-siktig folkehelsearbeid. En viktig del av dette er å skape et trygt samfunn og fremme helsevennlige valg. Regjeringa ønsker å forsterke innsatsen på disse tre områdene:

- ✓ tidlig innsats for barn og unge
- ✓ forebygging av ensomhet
- ✓ mindre sosial ulikskap i helse

Kommuneplanens samfunnsdel sier at satsing på folkehelse, forebygging og tidlig innsats er fundament i kommunens utforming av bærekraftige tjenester overfor barn, unge og eldre. Folkehelsearbeidet skal bygge på fem grunnleggende prinsipper:

- ✓ Utjevne sosiale helseforskjeller
- ✓ Helse i alt vi gjør
- ✓ Bærekraftig utvikling
- ✓ Førre - var - prinsippet
- ✓ Medvirkning

Folkehelseplanen for Oppdal 2017 - 2021 beskriver tiltak knyttet til satsingsområdene som enhetene skal arbeide med i planperioden. Folkehelseplanen peker også på implementering av folkehelse i kommunens plan- og styringssystem. Rådmannen forventer at utfordringene innarbeides og gjenspeiler seg i enhetenes målekart.

Oppdal deltar i Program for folkehelsearbeid i kommunene 2018 -2023 med prosjektet «**Det skal ei hel fjellbøgd te for å oppdra et barn**». Prosjektet skal styrke barn og unges psykiske helse gjennom å styrke relasjon – og samspillskompetansen hos voksenrollen i Oppdalssamfunnet. Oppdal kommune er også medlem av det nasjonale nettverket, Sunne kommuner.

Årlig kartlegging av folkehelse

Den årlige folkehelseprofilen og ungdomsundersøkelsene (hvert 3 år) og den årlige elevundersøkelsen er de viktigste verktøy til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

KORUS har i 2018 gjennomført en sammenstilling fra Ung data undersøkelsen i Oppdal i 2017. Resultatet viser at det er sosioøkonomiske forskjeller på ulike indikatorer som psykisk helse, ensomhet, skoletilfredshet, fysisk aktivitet og deltakelse i fritidsaktiviteter.

Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er lavere i Oppdal enn i landet som helhet, men ligger over fylkessnittet.

Andelen ungdomsskoleelever i Oppdal som oppgir at de er fornøyd med lokalmiljøet, trives godt på skolen, har troen på et lykkelig liv, er fornøyd med helsa si, er fysisk aktive, er høyere enn lands- og fylkessnivået.

Ungdataresultat for Oppdal fra 2011, 2014 og 2017 viser at andel ungdom som drikker seg synlig beruset ligger over lands- og fylkessnittet. Undersøkelsen viser også at det er en økning i andel ungdommer som rapporterer at de føler tristhet, er lei seg og deprimert. Dette gjelder spesielt for jenter. Resultatene samsvarer med lands- og fylkessnittet.

Kartlegging over flere år viser at frafallet i videregående skole er under lands- og fylkessnittet, noe som er en positiv trend for Oppdal. Det er samtidig viktig å styrke tiltak som fanger opp de som faller fra videregående opplæring.

I 2018 har Oppdal sammen med 7 andre kommuner i Trøndelag gjennomført ungdomsdata junior (5 – 7 trinn på barneskolene i Oppdal). Kartlegging for Oppdal gir en pekepinn på at de aller fleste trives godt og opplever god livskvalitet. Undersøkelsen viser også at noen barn opplever mobbing. Tallene vil bli nærmere analysert i egen tilstandsrapport for grunnskolen.

Oppdal ligger også over lands og fylkessnittet når det gjelder ungdommer mellom 20 – 29 år som trenger bistand til livsopphold.

Sentrale utfordringer i planperioden

Folkehelseplanen for Oppdal 2017 – 2021 peker på 4 områder en ønsker å ha fokus på i perioden:

- ✓ Barn og unge – tiltak for å fremme barn og unges psykiske helse
- ✓ Utvikle nærmiljø, bomiljø, friområder, sosiale møteplasser og sentrumsutvikling i et folkehelseperspektiv
- ✓ Helsefremmende tiltak som øker livskvalitet og mestring for eldre og personer med kroniske lidelser
- ✓ Styrking av samhandlingen mellom frivillig sektor og kommunen

Omsorg

Tabell 4: Folketallsprognose. Kilde: SSBs lav innvandring alternativ

Aldersgruppe	2020	2021	2022	2023	2030	2040
1-5 år	354	345	337	330	365	376
6-15 år	825	830	830	844	763	801
16-19 år	361	348	346	324	353	313
20-66 år	4040	4060	4074	4076	4120	4102
67 -79 år	989	1008	1017	1045	1091	1240
80 -89 år	310	310	318	343	507	608
90 år +	75	81	76	77	85	164

Befolkningsutvikling

Statistiske framskrivninger viser at antall eldre i Oppdal fortsatt vil øke framover, mens antall barn og unge vil være forholdsvis stabilt. Det vil i årene framover være viktig å fordele ressursene i omsorg i tråd med utviklingen samtidig med at enhetene må se på ulike måter å løse omsorgsoppgaver på.

På lengre sikt kan en forvente at dagens kommunale velferdsytelser vil være under et betydelig press. Det kan føre til store utfordringer når flere eldre får behov for omsorgstjenester.

Regjeringens signaler

Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet (Meld.st. 26) beskriver regjeringens satsingsområder i primærhelsetjenesten. Regjeringen legger særlig vekt på økt kompetanse, bedre ledelse og teamorganisering i tjenestene.

Gjennom «Omsorg 2020» (regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015–2020) pekes det på satsingsområder med en rekke tiltak for å styrke kvaliteten, kompetansen og kapasiteten i sykehjem og hjemmetjenester og for å utvikle nye og mer bærekraftige løsninger.

Reformen «Leve hele livet» (Meld. St. 15 2017–2018) har fem innsatsområder:

1. Et aldersvennlig Norge
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltider
4. Helsehjelp
5. Sammenheng i tjenestene

Løsningene som legges fram i denne stortingsmeldingen, er forslag til endringer som kommunene kan tilpasse lokale forhold og behov i samarbeid med andre tjenestoområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet.

Kommunen har i sin Helse- og omsorgsplan for 2019-2022 skissert følgende fokusområder som det bør satses særskilt på:

- ✓ Forebygging innenfor alle livets områder
- ✓ Kompetanse og rekruttering
- ✓ Strategisk boligplanlegging

✓ Velferdsteknologi

Bakgrunnen for valg av særskilt satsing innenfor disse områdene, er at de hver for seg utgjør viktige forutsetninger for å kunne opprettholde gode tjenester i tråd med sentrale føringer også i fremtiden. Vi må forebygge mer for å reparere mindre, vi må sikre tilstrekkelig kompetanse til å møte utfordringer med flere oppgaver og større kompleksitet, vi må sikre gode boforhold som stimulerer til at flest mulig kan greie seg i eget hjem så lenge som mulig og vi må legge til rette med teknologi slik at flest mulig kan leve selvstendig så lenge som mulig.

Tidlig innsats

Tidlig innsats er en gjennomgående strategi for å sikre mestring og livskvalitet gjennom hele livsløpet. Tidlig innsats betegner både innsatsen som settes inn på et tidlig tidspunkt i et menneskes liv, og at det gripes tidlig inn i forhold til en problemstilling som oppstår eller avdekkes i løpet av livet.

I et forebyggende perspektiv er det viktig å sette inn tiltak som sikrer tettere oppfølging av barn i barnehage og de yngste elevene i skolen. Regjeringen har blant annet innført ny bemaningsnorm og skjerpet pedagognorm i barnehagen. I skolen er det vedtatt lærernorm, flere lærerspesialister og en plikt for rask intensiv opplæring for elever i 1. til 4. klasse dersom de blir hengende etter i å lese, skrive eller regne.

Samhandling og flerfaglig samarbeid

Den enkelte bruker skal motta en helhetlig og tilpasset tjeneste, uavhengig av organisatoriske skillelinjer og praktisk organisering av tjenester. Økt satsing på forebygging og tidlig innsats krever økt samhandling på tvers av fag og tjenestoområder. Effektiv samhandling krever gode digitale løsninger og vektlegging både på samarbeid omkring den enkelte bruker, men også systemrettet arbeid.

Sentrale utfordringer i planperioden

- ✓ Understøtte og styrke innovative tiltak
- ✓ Legge bedre til rette for pårørende og frivillige organisasjoner
- ✓ Faglig omstilling med større vekt på tidlig innsats, rehabilitering og aktiv omsorg
- ✓ Velferdsteknologi og nye boligløsninger til omsorgsformål
- ✓ Økt innsats for å sysselsette unge brukere som står utenfor skole og arbeid
- ✓ Styrking av det boligsosiale arbeidet
- ✓ Opprettholde kvalitet i grunnskolen med en lavere ressurstilgang
- ✓ Implementere ny læreplan i skolen
- ✓ Sikre tilstrekkelig bemanning i barnehagene
- ✓ Sikre at kommunale barnehager er attraktive i konkurransen med private aktører

Brukere av tjenesten

Oppdal kommune legger stor vekt på at brukere og innbyggere, på en brukervennlig måte, kan komme i kontakt med kommunen og få raske svar på spørsmål og andre henvendelser.

Digitalisering

De kommende årene står Oppdal kommune ovenfor en demografi som skaper behov for omstilling da det vil bli flere som har behov for tjenester og økt konkurranse om arbeidskraft til å utføre tjenestene. Presset på kapasitet og økonomi kombinert med høye krav til kvalitet, krever god utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Oppdal kommune har vedtatt en digitaliseringsstrategi. Digitaliseringsstrategien har fokus på hvordan IKT kan forenkle tilgangen til informasjon og tjenester og bidra til at vi jobber smartere.

Kommunen har i sin digitaliseringsstrategi følgende fire satsingsområder som skal gjelde for inneværende periode:

- ✓ Styrket digital kompetanse
- ✓ Digital selvbetjening
- ✓ Digital tjenesteproduksjon
- ✓ Åpenhet og medvirkning.

Vold i nære relasjoner

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner ble vedtatt i 2019.

Planen omhandler forebygging, avdekking og oppfølging og peker på viktige satsingsområder i planperioden.

Kommunepsykolog

Som følge av statlig pålegg til alle kommuner om å tilby psykologtjenester har rådmannen gjennomført en utredning der det pekes på ulike mulige løsninger for å imøtekomme dette kravet.

Barnehage

Barnehagesektoren er den kommunale sektoren som i størst grad er konkurranseutsatt med en høy andel private barnehager. I Oppdal er fordelingen mellom kommunale og private barnehageplasser forskjøvet i 2018 ved etablering av oppvekstsenter i kretsene. På tross av dette er det likevel en overvekt av private plasser. På grunn av at tilskudd til private barnehageplasser regnes ut etter kostnad pr. kommunal plass, vil det være vesentlig for økonomien framover at de kommunale barnehagene forblir attraktive og

dermed kan utnytte sin kapasitet. Endring i sentrale føringer om rett til barnehageplass når barnet fyller 1 år, medfører at kommunen må akseptere noe ledig kapasitet i deler av året.

Skjerpet pedagognorm med tilhørende økning i planleggingstid og økt andel av de aller yngste i barnehagen, setter bemanning omkring barna under press. I barnets første leveår er nærhet og tilknytning sentrale faktorer.

Grunnskole

Handlingsplanen 2019-2022 la opp til en ressursforskyving fra grunnskole til pleie og omsorg. Dette har til dels skjedd gjennom å øke gruppestørrelsene i skolen og dels gjennom lavere økonomisk tildeling som følge av lavere elevtall. Nedlegging av Lønset skole er i tillegg en del av denne omfordelingen.

Lavere ressurstilgang i skolen har en smertegrense spesielt for utsatte barn og unge. Ny læreplans krav om digitalisering i skolen krever økte ressurser til lisenser og læringsverktøy.

Andel elever i grunnskolen som mottar spesialundervisning ligger litt over landsgjennomsnittet. Kommunens innsats i spesialundervisningen må sees i sammenheng med relativt lavt frafall i videregående skole. Gjennomgang av organisering og ressursbruk i spesialundervisning vil være et fokusområde framover for å kunne gi alle elever et optimalt læringsutbytte.

Unge

NAV publiserte en omverdensanalyse i januar 2019 som tar for seg de viktigste samfunnsmessige trendene frem mot år 2030. Denne viser blant annet at ufaglært ungdom og innvandrere med lite skolegang vil bli særlig utsatt på arbeidsmarkedet. I tillegg sier analysen om psykiske lidelser at det ikke er påvist noen sikker økning i befolkningen som helhet, men blant ungdom og unge voksne (15–24 år) har forekomsten av psykiske plager økt. I 2018 har vi hatt spesielt fokus på ungdom, og innvandrere fra land utenfor EØS-området. Dette arbeidet vil bli videreført i årene fremover. For å lykkes er det behov for mer samarbeidet på tvers og da spesielt med helse- og utdanningssektoren.

Vi ser at flere unge trenger bistand og tilrettelegging i forhold til både aktivisering, sysselsetting og bolig. Bolig for vanskeligstilte vil være et viktig innsatsområde.

Voksne

Oppdal har en stabil lav arbeidsledighet, stabilt sykefravær og reduksjon i antall som mottar arbeidsavklaringspenger. Antall som mottar arbeidsavklaringspenger håper vi fortsatt reduseres ved at overgangen til arbeid økes. Fortsatt lavt sykefravær vil være med å bidra til dette. Oppdal har en økning i antall som mottar uføretrygd, men ingen økning i aldersgruppen under 30 år.

Mange av de som står utenfor arbeidslivet har lav utdanning og lite arbeidserfaring. For å lykkes med overgang til arbeid er en avhengig av godt samarbeid med næringslivet.

Boligsosial handlingsplan 2018-2022 har pekt på kommunens helhetlige boligpolitikk der kommunen må bli mer offensive i å ta i bruk Husbankens virkemidler. Det skal prioriteres videre samarbeid mellom helse og familie og hjemmetjenestene om boveiledning og praktisk bistand for egenmestring til unge voksne.

Flyktninger

Antall innvandrere siste årene har hatt en nedgang. Satsingen på utdanning og integrering har vært vellykket. Flere flyktninger er kvalifisert til arbeid i Oppdal. Det er fortsatt en utfordring med tilstrekkelige lærlingeplasser til de som trenger det. Det vil i fremtiden være en utfordring å ha en tilstrekkelig omstillingsdyktig organisasjon.

Eldre brukere

Oppdal kommune har videreført avtale med Rennebu kommune om kjøp av plasser til utskrivningsklare pasienter. Dette for å sikre gode tilbud selv i perioder der pågangen på plasser i sykehjem er stor. På tross av en økning i antall eldre samt mennesker med kroniske sykdommer og funksjonsnedsettelse vurderes det ikke som riktig å bygge ut flere sykehjemsplasser. Omsorgstjenesten i Oppdal skal fortsatt prioritere en god utnyttelse av omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester.

Medarbeidere

Satsingsområdene for kommunens arbeidsgiverpolitikk er nedfelt i arbeidsgiverstrategien for Oppdal kommune:

- ✓ Godt arbeidsmiljø
- ✓ Systematisk nærværarbeid
- ✓ Gode utviklingsmuligheter
- ✓ Nytenking og innovasjon for å møte omstillingsbehov
- ✓ Heltidskultur

Godt arbeidsmiljø

Godt arbeidsmiljø i Oppdal kommune måles med to indikatorer:

- ✓ Medarbeidertilfredshet
- ✓ Økning i tilstedeværelse (nærværarbeid)

Medarbeidertilfredshet

Medarbeiderne er den viktigste enkeltfaktoren når det gjelder å utvikle og effektivisere tjenesteproduksjonen i kommunen. Det er kommunens ansatte som sikrer at organisasjonen leve-

rer tilstrekkelig kvalitet i alle ledd. Et godt arbeidsmiljø styrker kommunens omdømme og posisjon som attraktiv arbeidsgiver.

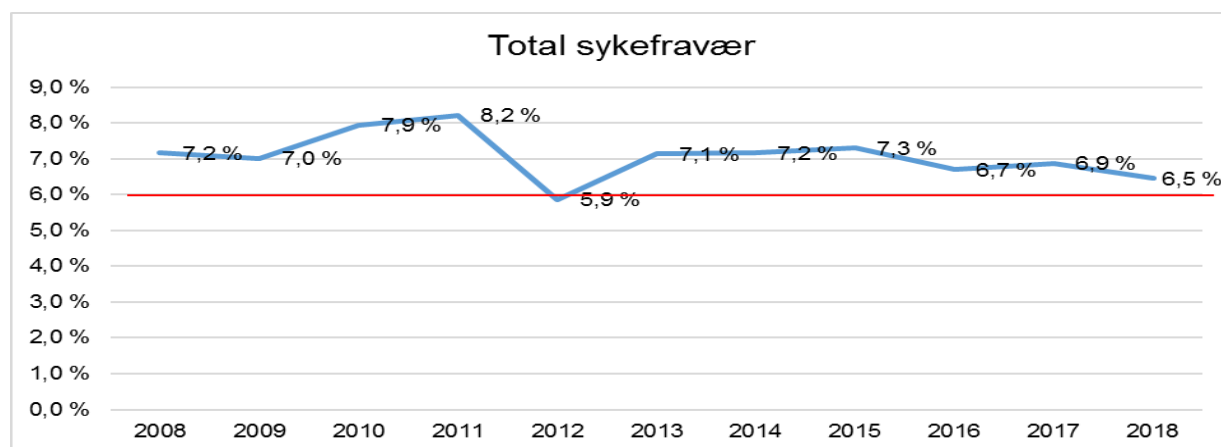
Det skal gjennomføres medarbeiderundersøkelse våren 2019.

Nærværarbeid og sykefravær

Sykefraværstatistikken for Oppdal kommune viser et positivt bilde og vi ligger lavt i forhold til kommunestatistikken. Oppdal kommune jobber systematisk, har gode rutiner og tett oppfølging. Det jobbes forebyggende med mange ulike tiltak for å redusere sykefraværet. Vi har fokus på å trygge ledere i sin rolle med hensyn til å sikre en god oppfølging og samtidig bevisstgjøre ansatte om deres medvirkningsplikt.

Et godt HMS- arbeid er en forutsetning for utvikling og vedlikehold av kvalitetene på våre tjenester med fokus på fornyelse og innovasjon. Arbeidslivssenteret, NAV, bedriftshelsetjenesten og kommunen skal fortsette sitt samarbeid for å opprettholde fokus på arbeidet.

Figur 2 Sykefravær

Rådmannen har som målsetting at det samlede sykefraværet i Oppdal kommune ikke skal overstige 6 %. Lavt sykefravær er en forutsetning for godt arbeidsmiljø og økonomisk måloppnåelse.

Målekartet på kommunenivå reflekterer samlet sykefravær, både egenmeldt og legemeldt, for hele kommunen. Sykefraværet følges opp månedlig av rådmannen og rapporteres til kommunestyret ved tertialrapport I og II i tillegg til årsmelding.

Et godt HMS- arbeid er en forutsetning for utvikling og vedlikehold av kvalitetene på våre tjenester med fokus på fornyelse og innovasjon. Partene skal fortsette samarbeidet for økt nærvær og redusert sykefravær.

Kompetanse

Kommunen er en kompetansetung og kompleks tjenesteproducent. Kompleksitet og spenn i oppgaver samt effektive og tilfredsstillende tjenester stiller stadig høyere krav til kompetanse hos medarbeider på alle nivåer.

I Oppdal kommunes arbeidsgiverstrategi er «lærende organisasjon» et fokusområde.

Som et ledd i dette arbeidet er det lagt vekt på bruken av arbeidsplassen som læringsarena.

Det vil være et stort behov for kompetanse, spesielt innen helsesektoren. Enhetene har startet arbeidet med å se på hva en kan samhandle om- hvordan bli bedre sammen? Som et ledd i dette arbeidet skal det gjennomføres hospitering, der mellomlederne starter. Målet er at dette skal føre til bedre samhandling samt kompetanseutvikling.

Heltidskultur

For at kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft må heltidskultur være hovedregelen.

I Oppdal kommunes retningslinjer er det et mål at ingen stillinger skal være mindre enn 60 % med unntak av studentstillinger.

Helseenhetene er de enhetene der vi har størst andel av deltidsstillinger. Det er tilbakemeldinger på at stillingsprosent mellom 70% og 90 % er ønsket stillingsprosent.

49,34 % av de ansatte der har stillingsstørrelse mellom 70 % og 100 %.

Målet for 2019 er at vi skal øke dette til 55 %. For å få til dette er det forutsetning at leder, ansatte og tillitsvalgte må jobbe sammen.

Økonomiplan 2020-2023

Forutsetninger

Vedlagte hovedoversikter, Bevilgningsoversikt drift og Økonomisk oversikt drift, viser tallstørrelsene for det enkelte år i handlingsplanen.

Vekst i frie inntekter

Endring i folketallet er den faktoren som gir størst forklaringskraft for endring i kommunens frie inntekter. Befolkningsveksten i Oppdal har de siste årene vært lavere enn veksten på landsbasis. Fra 2018 til 2019 hadde Oppdal kommune en befolkningsvekst på 0,1%. Befolkningen på landsbasis økte med 0,6%. Både trendfremskrivning og SSB sine prognoser indikerer en vekst for Oppdal som er lavere enn landstallene. Rådmannen anslår at kommunesektoren vil bli tilgodesett med 0,8 prosent realvekst i frie inntekter hvert år begrunnet med befolkningsdrevet behov for flere tjenester. For Oppdal er anslaget redusert til 0,4 prosent for hvert år i planperioden, jfr. at befolkningsutviklingen er lavere i Oppdal enn på landsbasis.

Skatt på inntekt og formue

I 2019 er skatteinntektene budsjettert med 170,5 millioner kroner. Dette anslaget var basert på skatteprognosen for 2018 og regjerings forutsetning om at skatteinntektene skal øke med 1,8% fra 2018 til 2019. Skatteinntekten i 2018 ble 174,3 mill. kr. Det forutsettes at regjeringens føringer om at skatteinntektene fra 2018 til 2019 på landsbasis skal øke med 1,8% videreføres i 2019 selv om skatteinntektene i 2018 ble høyere for kommunesektoren enn budsjettert. Basert på disse forutsetningene blir nytt anslag på skatteinntekten for 2019 for Oppdal kommune på 176,5 mill. kroner. For 2020-2023 er det lagt til grunn en realvekst i skatteinntektene for Oppdal kommune på 0,4%. Det tas forbehold om endring av anslagene i revidert nasjonalbudsjett for 2019 (legges frem mai 2019).

Rammetilskudd

Størrelsen på rammetilskuddet er beregnet ved hjelp av egen modell som er distribuert via KS, som KS har oppdatert i tråd med statsbudsjettet for 2019 og oppdaterte folketall. Innbyggertilskuddet og den utgifts utjevning delen av tilskuddet blir basert på aldersfordelt folketall 1. juli forut for budsjettåret, og er dermed ukjente størrelser. I rådmannens forslag er det lagt til grunn en realvekst på 0,4 prosent for hvert år i planperioden. I dette anslaget er det tatt høyde for at Oppdal ifølge SSB sine framskrivninger forventes å få svakere befolkningsvekst enn landet

som helhet, og dermed ikke kan legges til grunn vekstanslagene for kommunesektoren.

Konsesjonskraft og Drivkraft

Oppdal kommune har en konsesjonskraftmengde på 49,2 GWh. Drivrettigheten gir i et normalår rundt 12 GWh i tilleggskraft, slik at samlet volum på kommunens kraftrettigheter utgjør rundt 61 GWh i et normalt nedbørsår.

For 18,3 GWh følger uttakskostnaden den sentralt fastsatte konsesjonskraftprisen. For Drivrettigheten (43 GWh i et normalår) må kommunen betale 7,5 prosent av kraftverkets selvkost. Det er avgjort med dom at grunnrenteskatten skal tas med ved beregningen av uttakskostnaden.

For å gi mer stabile inntekter over tid er det inngått avtale med selskapet Ishavskraft om pris-sikring gjennom handel med finansielle sikringskontrakter. Gjennomsnittlig salgpris i 2020 er basert på inngått prissikringskontrakt i 2019. Det er fortsatt ikke gjennomført full sikring slik at anslagene vil være noe usikre. Inntektsanslagene er basert på følgende forutsetninger:

- ✓ Gjennomsnittlig salgpris blir 28,9 øre/KWh i 2020. (30,9 øre/KWh i perioden 2021-2023)
- ✓ Konsesjonskraftpris er satt til 11,2 øre/KWh, samme pris som i 2019.
- ✓ Uttakskostnaden for Drivrettigheten vil utgjøre om lag 8,6 millioner kroner pr. år.
- ✓ Drivrettigheten vil utgjøre 43 GWh pr år

I budsjett for 2019 ble det lagt til grunn en kraftpris på 32,5 øre/KWh. Rådmannen har justert dette anslaget noe i handlingsplanen, i tråd med fremtidig forventning om noe lavere priser fra 2020. Prisanslagene for 2020-2023 tilsvarer de priser som fremtidige kontrakter selges for på Nord Pool pr april 2019 hensyntatt 10% usikkerhet.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en kompensasjon til kommunen for skader og ulemper ved utbygging av vannfall og vannreguleringer. Det er meningen at avgiftene skal gi kommunene en andel av den verdiskapingen som utbyggingen gir. Avgiftssatsene fastsettes i konsesjonsvilkårene og indeksjusteres automatisk ved første årsskifte 5 år etter at konsesjonen ble gitt, og deretter hvert 5. år. Konsesjonsavgiften skal avsettes til et fond som nyttes til utbygging av næringslivet

i distriktet etter avgjørelse i kommunestyret. I Oppdal benytter vi næringsfondet til dette.

Eiendomsskatt

Det blir skrevet ut eiendomsskatt for hele kommunen. Skattesatsene i 2019 er 2,0 promille for husløse eiendommer, 3,65 promille for bebygde bolig- og fritidseiendommer, og 7 promille for øvrige objekt. Bebygde bolig- og fritidseiendommer har i dag et bunnfradrag på 450 000 kroner pr selvstendig boenhet. I tillegg er det vedtatt fritak for eiendomsskatt for boliger som blir brukt til helårsboliger de 10 første årene etter oppføring. I økonomiplanen for 2019-2022 er det forutsatt at skattesatsen skal økes til 3,9 promille i 2020 og 4,15 promille fra 2021 for deretter å holdes på samme nivå i 2022. Eiendomsskatteinntektene er i økonomiplanen for 2019-2022 budsjettet med hhv 29,5 millioner kroner, 30,9 millioner kroner, 32,2 millioner kroner og 32,2 millioner kroner.

§§ 3 og 4 i eignedomsskattelova er endret, jf. regler for eiendomsskatt på verker og bruk, med virkning fra skatteåret 2019. Rådmannens vurdering er at endringene totalt kan utgjøre 630 000 kroner i mindre eiendomsskatt for kommunen. Dette skal innføres over 7 år, hvilket potensielt gir en reduksjon på 90 000 kroner i 2019.

I statsbudsjettet for 2019 ble det vedtatt to endringer i eiendomsskatteloven som påvirker kommunens eiendomsskatteinntekter:

- Maksimal skattesats for boliger og fritidsboliger skal være 5 promille
- Det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor på minimum 30 % i takstene på boliger og fritidsboliger

Endringene berører kun utskrivning av skatt på boliger og fritidsboliger og husløse eiendommer. Ikke for forretningseiendommer der skattesatsen er 7 promille. Det foreligger forslag i Stortinget om maksimal skattesats på 4 promille for boliger og fritidseiendommer fra 2021.

Den obligatoriske reduksjonsfaktoren på 30% innebærer at grunnlaget for utskrivning av eiendomsskatt reduseres med ca. 2,8 milliarder kroner, noe som betyr en årlig reduksjon i kommunens eiendomsskatteinntekter på boliger og fritidseiendommer med ca. 10 millioner kroner. Reduksjonsfaktoren kommer altså i tillegg til kommunestyrets vedtatte bunnfradrag.

For å kompensere nedgangen i eiendomsskatteinntektene kan kommunestyret gjøre følgende:

- Øke skattesatsen for bolig og fritidseiendommer
- Reduksjon eller fjerning av bunnfradrag

- Kontorjustering av gjeldende takster
- Alminnelig taksering av alle skattepliktige eiendommer
- Bruke Skatteetatens formuesgrunnlag som beregningsgrunnlag for eiendomsskatt for boligeiendommer
- Endre bruk av § 7 C, boligfritak første 10 år
- Endre skattesats på husløse eiendommer

Alternativene er omtalt i eget notat i vedlegg til handlingsplanen.

Etter rådmannens vurdering er det viktig for kommunen å opprettholde nivået på eiendomsskatteinntektene på dagens nivå. Alternativet er å gjennomføre reduksjon i tjenesteproduksjonen. For å opprettholde inntektsnivået er det særlig et kompenserende tiltak som peker seg ut: fjerning av bunnfradraget til boliger og fritidseiendommer på 450 000 kroner. Fjerning av bunnfradraget sammen med innføring av 30% reduksjonsfaktor vil gi 30 millioner kroner i årlig eiendomsskatt, forutsatt en skattesats på 3,65 promille for boliger og fritidseiendommer og dagens skattesats på hhv 2 promille og 7 promille på øvrige objekter.

Også husløse grunneiendommer (dvs. utbyggingsarealer, ubebygde boligeiendommer og ubebygde fritidseiendommer) kommer inn under reglene om 30% reduksjonsfaktor på takstene. For å opprettholde eiendomsskatteinntektene på disse eiendommene foreslår rådmannen at skattesatsen for slike eiendommer økes fra 2 til 3 promille med virkning fra 2020.

I den hensikt å standardisere arbeidet rundt eiendomsskatt ønsker rådmannen å fjerne ordningen med skattefritak i 10 år. Det vil gi ca. 1,2 millioner kroner mer i årlige eiendomsskatteinntekter. Rådmannen ser at det å gå fra 10 års fritak til 0 års fritak fra ett år til et annet kan være en stor overgang og foreslår at antall år med skattefritak kan reduseres fra 10 til f.eks. 3 år, men med en intensjon om at ordningen skal utvikles i løpet av kort tid. En ordning med 3 års skattefritak i stedet for 10 år vil gi ca. 0,9 millioner kroner mer i årlige inntekter.

Fra og med 2021 er det i handlingsplanen forutsatt en skattesats på 4 promille for boliger og fritidsboliger.

Forutsetningene ovenfor er innarbeidet i rådmannens forslag til økonomiplan. Endelig vedtak om utskrivning av eiendomsskatt, skattesats, størrelse på bunnfradrag og fritak for eiendomsskatt for 2020 skal fattes av kommunestyret i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen, jfr. Eiendomsskatteloven §10.

Andre generelle statstilskudd

Posten består av to ordninger:

- ✓ Kompensasjon for kapitalutgifter som følge av utbygginger i forbindelse med eldrepacken, 1,32 millioner kroner
- ✓ Kompensasjon for normerte rentekostnader for lån til renovering og bygging av skolelokaler, 0,2 millioner kroner

Renteutgifter

Rentenivået i årene fremover avhenger av en rekke usikre faktorer. Styringsrenten er nå 1,0 prosent. Norges Bank beskriver en rentebane hvor styringsrenten mest sannsynlig vil stige noe i årene fremover. Kommunens gjennomsnittrente er per april 2019 på 2,4 prosent, hvor omlag 55,4 % av låneporteføljen er sikret med fast rente. Dagens låneportefølje vil ha en gjennomsnittrente på 2,6 prosent i slutten av 2023 (uten nye lån), men rådmannen forventer at nye låneopptak i perioden vil ha en høyere rente enn dagens nivå, og har således lagt til grunn at gjennomsnittlig låne-rente vil være 2,9 prosent i 2023.

Anslått lånesaldo ved inngangen til 2020 er beregnet slik (beløp i millioner kroner):

Saldo 01.01.2019	352,9
+ Låneopptak i 2019	25,7
- Budsjettert avdrag i 2019	21,3
= Forventet lånesaldo 31.12.19	357,3

Renteinntekter og utbytte

Det er lagt til grunn at innskuddsrenten i 4-årsperioden vil være 1,9 prosent. Det legges til grunn en pengebeholdning på 85 millioner kroner for ordinære driftsformål og 25-35 millioner kroner for fondsmidler.

Renteinntekter for det ansvarlige lånet til TrønderEnergi på 25 millioner kroner utgjør 1,78 millioner kroner (7,1 prosent rente).

Det er lagt til grunn at kommunens samlet årlig aksjeutbytte fra TrønderEnergi, Oppdal Everk og Vitnett vil være 5,1 millioner kroner (forutsatt salg av kun 49,9% av aksjene i Oppdal E-verk og vedtatt nytegning av aksjer i TrønderEnergi).

Avdrag på innlån til egne formål

Avdragsbeløpene som er ført opp i framskrivningen samsvarer med vedtatt nedbetalingsplanen for de eksisterende lånene og for tiltak som det er gjort vedtak om i handlingsplanen.

I framskrivningen av låneporteføljen er avdrag tilknyttet forvaltningslån ikke inkludert som en driftskostnad, da disse avdragene skal bokføres i investeringsregnskapet. Ved utgangen av 2019 utgjør betalte avdrag til forvaltningslån

1,68 millioner kroner. Dette innebærer at avdrag tilknyttet følgende beløp (beløp i millioner kroner) inngår i handlingsprogrammet:

Tabell 5: Fremskrevet avdragsnivå (uten nye investeringer). Beløp i millioner.

	Nominelt
2019	21,3
2020	20,4
2021	22,7
2022	30,1
2023	33,1

Økningen i avdrag fra 2021 til 2022/2023 skyldes i hovedsak delvis innfrielse av bulletlån.

I Kommune-lovens § 50.7 a) er det fastsatt en nedre ramme for størrelsen på de årlige avdragene:

"Kommunens og fylkeskommunens samlede lånegjeld etter nr. 1 og nr. 2, skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens eller fylkeskommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte."

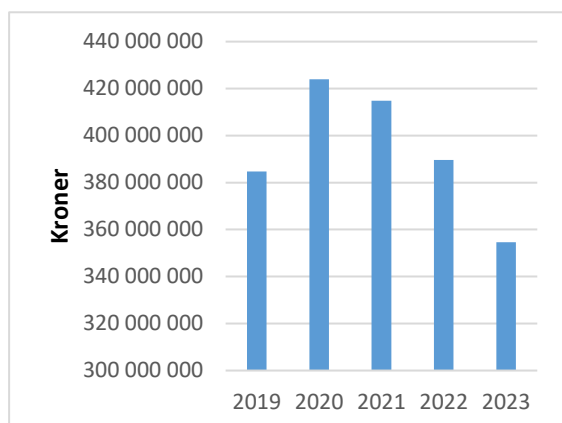
Avdragstiden på kommunens lån skal altså som minimum reflektere levetiden for anleggsmidlene. For regnskapsåret 2018 ble det beregnet at eksisterende gjeld maksimalt kan avdras over ca. 27 år, noe som tilsier minimumsavdrag på rundt 13,3 millioner kroner i 2018. Med beløpene som er lagt inn i økonomiplanen ligger vi godt over dette nivået.

Kommunen har tre bulletlån (lån hvor låntaker kun betaler renter i låneperioden, og det er ett hovedforfall):

Tatt opp	Forfaller	Beløp i millioner kroner
2005	2022	32,4
2003	2023	25,0
2015	2024	15,4

I handlingsplanen er det forutsatt at lånet på 32,4 millioner kroner som forfaller i 2022 innfris ved at det betales inn et avdrag på 7,5 millioner kroner og at restbeløpet, 24,9 millioner kroner, refinansieres ved at det tas opp et nytt lån med 20 års avdragstid. For lånet som forfallet i 2023, 25 millioner kroner, er det forutsatt at det innbetales et avdrag på 8,8 millioner kroner og at restbeløpet, 16,2 millioner kroner, refinansieres ved at et tas opp et nytt lån med 20 års avdragstid.

Utvikling i lånegjeld

Grafen viser at lånegjelden øker betydelig fra 2019 til 2020. Hovedårsaken er 38 millioner kroner i lån til bygging av ny brannstasjon og 9,4 millioner kroner i lån til bygging av boliger i Ospveien 4.

Ubundne avsetninger

Ved framskrivningen av ubundne avsetninger er det tatt utgangspunkt i følgende forutsetninger:

- ✓ Renteinntekter opptjent i Kapitalfondet tilbakeføres til fondet på vanlig måte.
- ✓ Egne lån i Kapitalfondet betjenes etter en ordinær 3-årig avdragsplan.
- ✓ Egne lån i Kapitalfondet belastes med en rentesats tilsvarende alternativkostnaden; innskuddsrenten i bank.
- ✓ Avsetningen til infrastrukturfondet holder samme nivå som i 2019-budsjettet, 4,7 millioner kroner

Bundne avsetninger

Noen bundne fond har bestemmelser om at opptjente renter skal tillegges fondet. Dette gjelder næringsfondet, VAR-fondene, tilfluktsromfondet og gavekontiene. I tillegg skal konsesjonsavgiften i sin helhet avsettes til Næringsfondet.

I handlingsplanen er det prognostisert med en kraftig økning av å bruke kommunens VAR-fond. Dette er en konsekvens av at kommunen har et overskudd på området de siste årene.

Særlige forhold av betydning i økonomiplanperioden.

Festetomter

I sak 17/106 til kommunestyret ble det redegjort slik for dagens situasjon:

Festekontraktene gir for de aller fleste tilfeller ingen mulighet for kommunen til å avslutte festeforholdene, avtalene er ikke oppsigelige før de går ut i 2076/2079/2090-tallet. Kommunen kan kun kreve innløsning av 2 festeieendommer. Kommunens innløsningsmulighet er avhengig av enighet med den enkelte part. Det er i de fleste festeforhold som har vært forhandlet uenighet mellom partene om hvilken pris som skal legges til grunn ved innløsning, tilsvarende ved forhandlinger om regulering av festeavgiften. Kommunen kan få krav med 2 års frist til innløsning fra 13 festeforhold, noe som gir usikkerhet for kommunens økonomiplan fremover. Ved å opprettholde festeporteføljen gir dette store vanskeligheter i forhold til et ønske om forutsigbarhet i kommunens økonomi.

Oppdal kommune sin festeportefølge består av 26 festeforhold der kun et fåtall tomter dekker arealbehov til kommunens lovpålagte kjerneoppgaver. Det er spesielt knyttet økonomisk risiko til fastsettelse av den fremtidige festeavgiften for 17 av festearealene (definert som festeareal 1-9 og 14-21 i k-sak 17/106). Festeavgiften for disse 17 festetomtene er pr. dato på ca. 2,6 mill. kr. pr. år.

Det pågår forhandlinger med 10 grunneiere om regulering av festeavgiften, så kostnaden må justeres i forhold til ny framforhandlet festeavgift. Festeavgiften kan øke betydelig i årene framover, noe som vil bety at det kan bli svært kostbart for Oppdal kommune å videreføre dagens situasjon med festekontrakter. Ved innløsning av festekontrakter kan framfestere få tilbud om å kjøpe sine festeieendommer, noe som kan gi salgsinntekter som kan delfinansiere innløsning av festeforholdene. Oppdal kommune kan uansett bli nødt til å innfri 13 av festekontraktene ved innløsning med to års tidsfrist. I et langsiktig perspektiv vil innløsning av festeieendommer være økonomisk risikoreduserende for Oppdal kommune.

I eget notat i vedleggene til handlingsplanen er det nærmere redegjort for pågående festeavgiftssaker. For de 17 festetomtene som det er knyttet spesiell økonomisk risiko til, er status slik:

Forhandlinger pågår mellom Oppdal kommune og grunneier for 10 av eiendommene om den årlige festeavgiften. Resultatet av forhandlingene vil få virkningstidspunkt tilbake i tid, fra 1.10.17 for en av eiendommene og fra 1.1.16 for to av eiendommene. For tre av eiendommene har Oppdal kommune mottatt tvistevarsel fordi grunneierne mener at kommunen ikke har betalt festeavgift for påstående skog. Grunneierne mener at virkningsdato i denne saken skal

være fra 01.07.2003 uten at det er enighet om dette.

For 7 eiendommer er det mottatt krav om regulering fra 1.7.18. Her pågår minnelige forhandlinger.

For de øvrige festeeiendommene er det pr. dato ikke mottatt krav fra grunneier eller at de ikke står for regulering nå.

Oppdal kommunes årlige utgifter til festeavgifter i årene framover er befestet med stor usikkerhet. Det samme gjelder utgifter som følge av forhandlinger som pågår, jfr. virkningstidspunktet for reforhandlede festeavgifter. Tekniske tjenester har ikke budsjettdekning for disse utgiftene, heller ikke utgifter som påløper til advokat i forbindelse med forhandlingene.

Etablering av ReMidt

Det pågår en prosess for å slå sammen Nordmøre interkommunale renovasjonsselskap (NIR) og HAMOS og etablere selskapet ReMidt. Oppdal er en av 9 medlemskommuner i NIR. HAMS er et interkommunalt renovasjonsselskap for 10 kommuner i Orkdalsregionen. Intensjonsavtale om sammenslåing er signert. I løpet av 1. halvår 2019 skal det etter planen gjennomføres ulike møter i den hensikt å slå sammen selskapene. Oppdal kommunestyre vil etter planen få seg forelagt saken om sammenslåing av selskapene i møte 20.6.19. Planlagt oppstart for ReMidt er 1.1.20. Det foreligger pr. dato ikke en endelig oversikt over hva Oppdal kommune skal bidra med økonomisk ved etableringen av ReMidt, men et anslag er ca. 11 mill. kr. Saken er nærmere omtalt i eget notat til handlingsplanen.

Forslag til ny distriktsindeks

Distriktsindeksen (DI) er et verktøy som brukes for å kartlegge og peke ut kommuner med visse typer utfordringer: størrelses- og avstandsulemper, som også betegnes som «geografiutfordringer», og svak samfunnsutvikling som er helt eller delvis forårsaket av geografiutfordringer. Distriktsindeksen brukes i regional- og distriktpolitikken som et hjelpemiddel for å avgrense virkeområdene for henholdsvis distriktsrettet investeringsstøtte (det såkalte regionalstøttekartet) og ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift (DA-ordningen). Distriktsindeksen brukes i tillegg direkte i tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge og distriktstilskudd Nord-Norge i inntektssystemet for kommunene, samt i tildeling av enkelte øremerkede tilskudd til fylkeskommuner under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk.

Oppdal kommune mottar via inntektssystemet ca. 9 millioner kroner årlig i distriktsstøtte.

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD) har sett et behov for å gjennomgå og revidere distriktsindeksen. KMD har selv tidligere gjennomført en gjennomgang av distriktsindeksen og foreslo en revidering av indeksen i en rapport fra 2018. Om revidert indeks hadde blitt vedtatt ville sannsynligvis Oppdal kommune ikke fått distriktstilskudd. Kommunestyret ga i januar 2018 et hørings svar til utkastet av rapporten.

KMD har gitt Asplan Viak i oppdrag å foreta en faglig uavhengig gjennomgang av distriktsindeksen. Bakgrunnen for den eksterne gjennomgangen er reaksjonene som fulgte i etterkant av KMD's prosess med revidering av distriktsindeksen. Kommunene blir igjen invitert til å gi innspill på utkast til ny distriktsindeks fra Asplan Viak, med høringsfrist 20.5.19.

Dagens distriktsindeks vil bli benyttet i inntektssystemet for 2020.

Konsekvensjusteringer

Tiltakene nedenfor er med i rådmannens forslag til handlingsplan for 2020–2023 som følge av at de var med i handlingsplan 2019-2022, i vedtatt budsjett 2019 eller som følge av enkeltvedtak fattet i løpet av 2019. Enkelte konsekvensjusteringer skyldes også endringer i driftsforhold for gitte tjenester.

Reduserte antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr

Enkelte enheters rammer er redusert med kr 10 000 fra 2021 fordi anskaffelse av videokonferanseutstyr vil bidra til å spare reisekostnader.

Bygdebokforfatter

Bygdebokforfatter ble tilsatt i 2016 med avtale til 31.12.2019. Avtalen er han skal skrive 8. og siste bind i Oppdals gards- og slektshistorie.

Ferdigstillelse av bind 8 blir ferdig tidligere enn planlagt, og det gjenstår nå kun noen få områder som ikke er omtalt. Forfatter av bind 8 vil produsere et bind 9 for å få med de siste områdene, og samtidig i dette bindet lage et register som gjør det enkelt å finne frem i de andre bindene. Denne jobben vil være ferdig innen utgangen av juni 2020. Kr. 709 000 ligger i budsjettet for 2019. Fra 2020 reduseres utgiftene til forfatter med kr. 309 000, resterende kr. 400 000 tas ut fra 2021

Kommunal ettersøksordning for trafikkskadd vilt (fallvilt-ordningen)

I følge «Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst» er kommunen ansvarlig for bl.a. ettersøk etter sykt og skadet storvilt og skal, enten selv disponere godkjent ettersøkshund eller gjennom avtale ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Med fallvilt menes vilt som er død ved ulykker, påkjørsler o.l. og selvdødt vilt. I de tilfeller kommunen har ansvar for å ta seg av for eksempel skadet vilt, fallvilt og ulovlig felt vilt, så skal utgiftene dekkes av kommunen.

Kommunen er avhengig av en avtale med mannskap som kan påta seg oppdrag med ettersøk og evt. avlivning, opprydding av trafikkskadede/-drept vilt når som helst på døgnet gjennom hele året.

Oppdal kommune er avhengig av avtale med et ettersøksmannskap som har den utdanningen som det stilles krav om i tråd med forskrift. For å få dette i orden må det også gis en godgjøring for både døgnvakt og utrykking for det enkelte oppdrag. Tidligere har kommunen hatt problemer med å få avtale med ettersøksgruppa fordi tilbudet kommunen har kommet med har vært for dårlig. I handlingsplan for 2019 – 2022 ble det vedtatt å øke de årlige bevilgningene fra

50 000 til 100 000. Det ble samtidig vedtatt at dette skulle dekkes ved bruk av enhetens disposisjonsfond i årene 2019, 2020 og 2021, og at det skal tilføres enhetens ramme fra 2022.

Toalett- og servicebygg Vang

Det legges opp til bygging av et toalett- og servicebygg på gravfeltet i løpet av 2019. Det er tidligere satt av kroner 15 000 til drift av bygget, men dette er mest sannsynlig for lite og bør økes. Dette ble redegjort for i beskrivelsen av konsekvensjusteringene i handlingsplanen for 2018-2021:

Drift av toalettanlegg – Vang gravfelt:

Det vil i løpet av 2017 blir oppført toalettbygg ved parkeringsplassen til Vang gravfelt. Bygget vil ha to toalettrom med vann og strøm. Det er alt i handlingsprogrammet for 2017 – 2020 avsett 15.000 kroner til drift fra 2018, og dette kan med stor sannsynlighet bli for lite. Det samla driftsbudsjett økes med ytterligere kr 15 000.

Økningen det vises til over ble ikke tatt med i de gjeldende tabellene for konsekvensjusteringer i handlingsplanen og ble dermed ikke fulgt opp gjennom budsjettet. Behovet for økning vil påløpe fra 2020.

Miljøfyrtårn – sertifisering som Miljøfyrtårnkommune

I forbindelse med behandlingen av handlingsplan for 2017-2020, K-sak 16/100 22.6.2016, gjorde kommunestyret følgende vedtaket: «Oppdal kommune skal bli en Miljøfyrtårnkommune. Kommunestyret ber rådmannen igangsette arbeidet med sertifisering, og at dette ferdigstilles i løpet av 2017.»

Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning som er utviklet og drives av Stiftelsen Miljøfyrtårn som har egne konsulenter og sertifiserer som bidrar inn i prosessene.

I løpet av 2018 kom man fram til at det er «hovedkontormodellen» som er sertifiseringsmodellen som vil kunne være mest hensiktsmessig for Oppdal kommune. Miljøsertifisering og miljøledelse omfatter alle enheter og tjenesteområder, og er en prosess som vil ta mer enn ett år før kommunen kan sertifiseres. Dette er også en sertifisering som krever kontinuerlig «vedlikehold».

Det er en innmeldingslisens på kr 45.000 og en årlig lisens på kr 30.000. For å komme i gang med arbeidet vil det være behov for konsulentbistand fra stiftelsen, og det anslås en sum på inntil kr 50.000.

I forbindelse med vedtakelsen av handlingsplan for 2019-2022 ble det vedtatt at den årlige lisen- sen skulle dekket av enhetens disposisjons- fond frem til og med 2021, men at det skulle til- føres enhetens ramme fra 2022.

Historiske ortofoto

Det ble i budsjettregulering II for 2018 satt av kroner 175 000 til innkjøp av historiske ortofoto. Dette skulle finansieres ved bruk av enhetens disposisjonsfond. Prosjektet er forsinket, og kostnadene vil ikke påløpe før 2020. Det tas derfor med som en konsekvensjustering for å kunne dekke utgiftene som kommer i 2020.

Erstatter ikke stilling som blir ledig i fbm naturlig avgang

Gjelder en stilling i servicetorget. Det antas at innbyggere i fremtiden kan være mer selvbe- tjente via internettjenester gitt av kommunen, Flere oppgaver kan digitaliseres og automatisere- res.

Regionrådet – økte driftskostnader

I K-sakt 19/17 ble det vedtatt å bevilge 0,1 mil- lioner kroner som Oppdal kommunes andel for ny stilling i regi av Regionrådet Trøndelag Sør. Kommunestyret ba rådmannen innarbeide an- delen i handlingsplan 2020-2023.

Trådløs nett og kontroller

Driftskonsekvens av investering vedtatt i hand- lingsplanen for 2019-2022.

Kommune- og Stortingsvalg

Det er lagt til grunn erfaringstall for gjennomfø- ring av kommunevalg (2023) på 500 000 kroner og Stortingsvalg (2021) på kr 300 000 kroner.

Besparelse skoleskyss i forbindelse med nedlegging av Lønset oppvekstsenter

Lønset oppvekstsenter legges ned i 2019. Se omtale i handlingsplanen for 2019-2022.

Turnuslege

I handlingsplanen for 2019-2022 ble det oppret- tet 1 turnuslegestilling. I K-sak 19/32 ble det inngått en ettårig avtale med legesentrene om 2 turnusleger pr. år, med en intensjon om å inngå ny avtale fra 1.3.2020. Det gir økte årlige kost- nader ut over tidligere budsjettert kostnad.

Økt grunnbemanning sykehjemmet

Oppdal helsesenter opplever stor økning i fore- komst av behandlings-, observasjons- og pleie- trengende pasienter. Utfordringen har økt vold- somt etter innføring av Samhandlingsreformen i 2012, og skyldes tidlig utskrivning fra sykehus,

nedleggelse av rehabiliteringsinstitusjoner, re- duksjon i antall sykehussenger og økende antall eldre i befolkningen.

Kommunestyret vedtok i handlingsplanen 2019- 2022 økt grunnbemanning med 1,4 stilling fra 2019 og en økning til 4,3 årsverk fra og med 2020.

Økt grunnbemanning i hjemmetjenesten

Hjemmesykepleien må ta imot flere utskriv- ningsklare pasienter med betydelige sammen- satte behov for videre behandling og omsorg et- ter Samhandlingsreformen ble innført. Det set- tes også større krav til organisering av tjenesten for å imøtekomme reformens krav til dokumen- tasjon, kvalitetssikring og elektronisk samhand- ling. Oppgaver som dekker de daglige grunn- leggende behov prioriteres. Kliniske vurde- ringer, helsefremmende og forebyggende ar- beid blir nedprioritert.

Kompetansen i hjemmesykepleien bør styrkes i alle ledd fordi vi forventer en utvikling av flere kompetansekrevende oppgaver. Implemente- ringen av samhandlingsreformen og dens ide grunnlag forutsetter en felles forståelse av mål- settinger og utfordringer.

Kommunestyret vedtok i handlingsplan 2019- 2022 å øke grunnbemanningen med 1,20 års- verk fra og med 2020.

Velferdsteknologi: drift av plattform og programvare

I handlingsplanen for 2019-2022 ble det vedtatt å investere i velferdsteknologi (plattform og pro- gramvare) i 2021. Investeringen vil føre til økte driftsutgifter fra og med 2022, noe som også var tatt med i handlingsplanen for 2019-2022.

Velferdsteknologi: Diverse tiltak

I handlingsplanen for 2019-2022 ble det vedtatt å investere i velferdsteknologi: Integrasjon til fagsystem-pasientjournal, elektroniske dørlåser i sykehjemmet og hos hjemmeboende alarman- legg på rommene på sykeheimen, alarmanlegg på BOAS, digitalt tilsyn sykehjemmet og BOAS, digitalt tilsyn hjemmeboende og investering i mobiler som brukes til drift av disse systemene. I handlingsplanen for 2019-2022 var tiltakene foreslått gjennomført i 2021. Investeringene er foreslått utsatt til 2022 fordi ikt-infrastruktur må være på plass før vi kan ta i bruk mer teknologi i velferdstjenestene. Investeringen vil føre til økte driftsutgifter fra og med 2023, noe som også var tatt med i handlingsplanen for 2019- 2022.

Presisert beregningsmåte for statstilskudd til ressurskrevende brukere samt endring i tjenesteomfang

For enkelte brukere kjøper Oppdal kommune tjenester fra private firma for utførelse av tjenesten brukerstyrt personlig assistanse. I hht retningslinjene for statens tilskudd til ressurskrevende brukere skal kun firmaenes påløpte direkte lønnsutgifter til tjenesten, ikke administrasjonsutgifter, være en del av kommunens refusjonskrav til staten. Fram til i år har også administrasjonsutgifter vært rapportert inn.

Hjemmetjenesten har fått en bruker som med bakgrunn i sin helsetilstand har behov for utvidet vedtak. Det gir økte utgifter for enheten.

Endring av gruppestørrelse i alle grunnskolene i Oppdal.

Lærertettheten i Oppdal er høyere enn nasjonalt nivå (Skoleporten). Nasjonale krav på kommunenivå er maksimalt 16 elever pr. lærer på småtrinnet og 21 elever pr. lærer på mellom- og ungdomstrinnet. I handlingsplan 2019-2022 ble det vedtatt tilpasning mot landsnorm, dvs. at gruppestørrelsen endres fra 13,6-14,6-14,6 på hhv små-, mellom- og ungdomstrinnet til 14,0-16,0-16,0. Tiltaket ble iverksatt 1.8.19 og får helårsvirkning fra 2020.

Besparelse ved å flytte elever fra Lønset skole og barnehage

Lønset oppvekstsenter legges ned i 2019. Se omtale i handlingsplanen for 2019-2022. Nedleggingen gir besparte kostnader både ved Lønset Midtbygda oppvekstsenter og hos tekniske tjenester.

Endrede kriterieverdier for skolene

Skolenes budsjettammer blir utmålt etter en egen ressursmodell, hvor bevilgningene endres i takt med endring i elevtall og andre faktorer som avgjør ressursbehovet. Fra inneværende til neste skoleår ser det ut til at det elevtallet går ned med 21 på ungdomsskolen, samt at antallet minoritetsspråklige elever reduseres med 10. Totalt er det en økning på fem barn i barnetrinnene, men samtidig en reduksjon på 10 minoritetsspråklige elever. Sammen med effektene av elevoverføring mellom skolene gir dette en budsjettreduksjon på 3,0 million kroner.

For resten av planperioden ser det samlede elevtallet ut til å utvikle seg ganske stabilt, men ungdomsskolen vil fortsatt ha nedgang i elevtall før det tar seg opp i 2023. Derfor foreslår rådmannen å styrke ungdomsskolens budsjettammer med én million kroner for 2020 for delvis å kompensere for midlertidig lavere elevtall.

For skoleåret 2020/21 vil det bli foretatt en ytterligere endring av gruppestørrelse 2 til 14 på småtrinnet, 16 på mellomtrinnet og 17 på ungdomsskolen. Nasjonale krav til gruppestørrelse 2 fra høsten 2018 er 16 elever på 1-4. trinn og 21 på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. Gruppestørrelse 2 er en indikator som viser antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med.

Fjernvarmeanlegg

I K-sak 18/144 Budsjett 2019 vedtok kommunestyret å finansiere fjernvarmeanlegget med 0,3 millioner kroner ved økte overføringer fra regjeringen. Fra 2020 ble rådmannen bedt om å innarbeide tiltaket i handlingsplanen.

Netto reduksjon i husleieinntekter pga. bortfall/salg av boliger

Salg av Mogopsvingen 1a og b, Roseringen 4, Luvegen 9, Ospvegen 4 og Sildrevegen 2 gir en årlig netto redusert husleie.

Bortfall av leieinntekter etter at ny idrettshall står ferdig

I handlingsplanen for 2019-2022 ble budsjettet kompensert med 2 millioner kroner som følge av at Oppdal kommune har inngått avtale med fylkeskommunen om leie av ny idrettshall. Kompensasjonen skulle dekke stipulert utleietap fra fylkeskommunen i eksisterende hall, kr. 360 000, og kr. 1 640 000 i husleie til fylkeskommunen. Faktisk utleietap fra fylkeskommunen er kr. 450 000, dvs. kr. 90 000 høyere enn stipulert.

Samlet leieinntekt pr. år for idrettshallen fra andre enn fylkeskommunen utgjør i gjennomsnitt ca. kr. 450 000,-. Hvorvidt vi klarer å opprettholde tilsvarende leieinntekt fra andre i årene fremover er usikkert.

Fast godtgjørelse til kriseteamet

Oppdal kommune har skriftliggjort rammeavtale for kriseteamet. Kriseteamet opererer i tråd med helse- og omsorgstjenesteloven og inngår som en del av kommunens lovpålagte beredskapsordning. Det skal være 13 medlemmer i teamet til enhver tid med en årlig fast godtgjøring (kr. 137 000), ved utkalling utenom ordinær arbeidstid følges HTA (kr. 20 000) og årlig kompetanseheving x 1 per år (kr. 40 000).

Krisesenteret – økte kostnader

Avtalen med Krisesenteret i Orkdal og omegn går ut år 2019. Ny avtale fra perioden år 2020 – 2022 har en prisøkning. Pris i ny avtale reguleres ut ifra antall innbyggere pr. 01.01.19. Pris i ny avtale er kr 65,- pr. innbygger som gir en kostnad på kr. 453 375,- i år 2020. I år 2019 har vi betalt kr. 332 000,-

Handlingsplan og økonomiplan 2020-2023

Konsekvensjusteringer innarbeidet i driftsbudsjettet:	2020	2021	2022	2023
Plan og forvaltning				
Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanse-utstyr		-10 000	-10 000	-10 000
Bygdebokforfatter	-309 000	-709 000	-709 000	-709 000
Kommunal ettersøksordning - trafikkskadd vilt			100 000	100 000
Drift av Toalett- og servicebygg Vang gravfelt	15 000	15 000	15 000	15 000
Sertifisering miljøfyrtårn			30 000	30 000
Historiske ortofoto	175 000			
Historiske ortofoto, bruk av enhetens disposisjonsfond	-175 000			
Støttetjenester				
Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanse-utstyr		-10 000	-10 000	-10 000
Erstatter ikke stilling som blir ledig i fbm naturlig avgang. Konsekvens av økt digitalisering		-500 000	-500 000	-500 000
Regionråd -økt drift	50 000	50 000	50 000	50 000
Trådløs nett og kontroller	90 000	90 000	90 000	90 000
Politisk styring og kontroll				
Kommune- og stortingsvalg		300 000		500 000
Kraftrettigheter				
Endring i netto inntekt	1 988 780	373 780	533 780	1 568 780
Helse- og oppvekstforvaltning				
Besparelse skoleskys i fbm nedlegging av Lønset oppvekstsen-ter	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Turnuslege	362 000	362 000	362 000	362 000
Sykehjemmet				
Redusert antall reiser som følge av investering i videokonferanse-utstyr		-10 000	-10 000	-10 000
Økt grunnbemanning	1 689 000	1 689 000	1 689 000	1 689 000
Hjemmetjenester				
Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanse-utstyr		-10 000	-10 000	-10 000
Økt grunnbemanning	700 000	700 000	700 000	700 000
Velferdsteknologi, drift programvare			273 000	273 000
Velferdsteknologi: Integrasjon til fagsystem – pasientjournal, årlige driftsutgifter		40 000	40 000	40 000
Velferdsteknologi: Elektroniske dørlåser i sykehjemmet og hos hjemmeboende				
Velferdsteknologi: Alarmanlegg sykehjemmet (per rom)		115 000	115 000	115 000
Velferdsteknologi: Alarmanlegg BOAS (per rom)		80 000	80 000	80 000
Velferdsteknologi: Digitalt tilsyn sykehjemmet og BOAS		55 000	55 000	55 000
Velferdsteknologi: 35 mobiltelefoner		40 000	40 000	40 000
Presisert beregningsmåte for statstilskudd til ressurskrevende brukere + endring i tjenesteomfang	937 000	937 000	937 000	937 000
Aune skole				
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 14,0-14,0 og til 14,0-15,5 (fra 19/20-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.	-264 000			
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 14,0-15,5 og til 14,0-16 (fra 20/21-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.		-512 000	-512 000	-512 000
Endring på grunn av elevtall	117 000	117 000	117 000	117 000
Drivdalen oppvekstsenter				
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 14,0-14,0 og til 14,0-15,5 (fra 19/20-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.	-67 000			
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 14,0-15,5 og til 14,0-16 (fra 20/21-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.		-131 000	-131 000	-131 000
Endring på grunn av elevtall	97 000	97 000	97 000	97 000

Handlingsplan og økonomiplan 2020-2023

Lønset Midtbygda oppvekstsenter

Besparelse ved å flytte elever fra Lønset	-1 870 000	-1 870 000	-1 870 000	-1 870 000
Besparelse ved å flytte barnehagen på Lønset	-566 000	-566 000	-566 000	-566 000
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 14,0-14,0 og til 14,0-15,5 (fra 19/20-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.	-88 000			
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 14,0-15,5 og til 14,0-16 (fra 20/21-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.		-217 000	-217 000	-217 000
Endring på grunn av elevtall	-91 000	-91 000	-91 000	-91 000

Oppdal ungdomsskole

Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 15,0 og til 16 (fra 19/20-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.	-890 000			
Endring av gruppestørrelse i grunnskolen fra 16 og til 17 (fra 20/21-skoleåret). Tilpasning mot landsnorm.		-1 674 000	-1 674 000	-1 674 000
Endring på grunn av elevtall	-1 885 000	-1 885 000	-1 885 000	-1 885 000

Tekniske tjenester

Fjernvarmeanlegg	300 000	300 000	300 000	300 000
Besparelse ved redusert drift av Lønset skole	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Besparelse ved redusert drift av Lønset barnehage	-173 000	-173 000	-173 000	-173 000
Redusert antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr		-10 000	-10 000	-10 000
Netto reduksjon i husleieinntekter pga. bortfall/salg av boliger	300 000	90 000	30 000	-150 000
Bortfall av leieinntekter etter at ny idrettshall står ferdig	90 000	90 000	90 000	90 000

Helse og familie

Redusert antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr		-10 000	-10 000	-10 000
Fast godtgjørelse til kriseteamet	197 000	197 000	197 000	197 000

NAV

Krisesenteret - økte kostnader	122 000	122 000	122 000	122 000
Sum	161 780	-3 218 220	-3 015 220	-1 660 220

Vedlagte hovedoversikt Bevilgningsoversikt drift viser rammene for det enkelte bevilgningsområdet etter at konsekvensjustering og nye driftstiltak (se nedenfor) er innarbeidet i økonomiplanen.

Nye driftstiltak

Følgende nye driftstiltak er innarbeidet i rådmannens forslag til handlingsplan:

Driftstiltak:	2020	2021	2022	2023
Ordning av arkivsaker - IKA Trøndelag				882 000
Økt kostnad til beredskapsgodtgjørelse leger	34 000	34 000	34 000	34 000
Bruk av infrastrukturfondet	-34 000	-34 000	-34 000	-34 000
Utskifting av nettverkskabler IKT	49 000	49 000	49 000	49 000
Sykeheimen: 100 % konsulentstilling (delfinansiering)	345 000	345 000	345 000	345 000
Sykeheimen: Kjølenskap, vakuumeringsmaskin, gass	80 000			
Velferdsteknologi: GPS driftskostnader		25 000	25 000	25 000
Oppdal ungdomsskole: Delvis kompensasjon for trekk som følge av endring pga. elevtall	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Økte kostnader til digitale læremidler i skolen (sum for alle skolene)	400 000	400 000	400 000	400 000
Ungdomsgruppe: Jobbrelatert aktivitetstilbud til unge voksne	126 000	126 000	126 000	126 000
Sum	2 000 000	1 945 000	1 945 000	2 827 000

Ordning av arkivsaker - IKA Trøndelag

I forbindelse med Arkivverkets tilsynsrapport fikk Oppdal kommune pålegg om bl.a. ordning og listeføring av bortsatte arkiver, dvs. papirarkiver som ikke er i administrativ bruk, og ikke får nytt tilfang, jfr. Riksarkivarens forskrift, kap.6. Ordning og listeføring er en forutsetning for å ha tilfredsstillende kontroll og for å kunne gjøre de tilgjengelige for ansatte og publikum.

Dette er et omfattende og tidkrevende arbeid, som vi ikke har ressurser til å kunne utføre selv i det daglige. Med bistand fra IKA Trøndelag har vi fått kartlagt omfanget av materialet. IKA Trøndelag ordner materialet for en kostnad på kr 881 778,- som utgjør 130 hyllemeter arkiv eldre enn 25 år. Oppstart i 2023.

Økt kostnad til beredskapsgodtgjørelse leger

Oppdal kommune har en avtale med fastlegene i Oppdal om utbetaling av turisttilskudd. Avtalen ble inngått i 2000 som en kompensasjon for merbelastning som følge av turistpasienter. Avtalen ble inngått med bakgrunn i at stor satsing i reiselivsbransjen og i hytteturisme økte behovet for øyeblikkelig hjelp i allmennlegetjenesten. Daglegevaktordningen var en kollegial ordning, organisert av legene uten ekstra kostnad for kommunen. Legene stiller sine private legesentra med inventar, utstyr og bemanning til disposisjon for turistene innenfor den ordinære ordningen med driftstilskudd.

Fastlegene i Oppdal har i møte i kommunens samarbeidsutvalg bedt om en beredskapsgodtgjørelse i henhold til Sentral forbundsavtale 2305 med kr.118,- pr time for å ha daglegevakt. De foretrekker en sentral fremforhandlet avtale som en erstatning til dagens avtale om turisttilskudd.

I dag utbetales kr. 212 000 i turisttilskudd til legene. Kostnadene for beredskapsgodtgjøring jfr SFS 2305 vil ha en årlig kostnad på kr.245 440. Dagens turisttilskudd dekkes gjennom infrastrukturfondet med begrunnelse i at tilskuddet er en kompensasjon for økt pågang på daglegevakt som følge av turisme.

En endring av kompensasjon fra dagens Turisttilskudd til beredskapsgodtgjørelse medfører en *årlig merutgift på kr. 34 000*. Ordningens formål er fortsatt den samme, stor pågang på daglegevakt som følge av turisme. Merutgiften foreslås dekt gjennom infrastrukturfondet.

Utskifting av nettverkskabler IKT

Vi har flere brukere kommunale bygg som sitter på nettverkskabler fra den gangen data først kom i hus. Disse nettverkskablene og uttakene støtter ikke engang 100mb, kravet i dag er 1000mb. Vi har flere feil rettet mot brukere som sitter på disse

punktene som skyldes nettverksutstyret. Disse plassene opplever også til dels stor tregghet på nettverket, mye heng i applikasjoner osv.

Sykeheimen: 100% konsulentstilling Kjøleskap, vakuumeringsmaskin, gass

Siden 2010 har alt av friske bemanningsressurser gått til avdelingene, det er også overført ressurser fra administrasjon til avdelingene. Ren administrativ ressurs består nå av 2 stillinger, konsulent og enhetsleder. Arbeidsmengden har økt år for år pga. styringssystemet balansert målstyring, forsterkede krav til ledelse og styring, flere pasienter inn/ut, flere administrative og økonomiske vedtak, mer innkjøp av varer og tjenester/fakturabehandling, oppstart av Sanatelltunet med flere brukere og ansatte, samt krav til kvalitet og dokumentasjon skissert i offentlige utredninger og stortingsmeldinger. Det er videre alt for sårbart dersom den ene eller begge er fraværende. Konsekvensen er arbeid utover arbeidstid for å løse oppgaver innen frist, samt at fokus blir på operative, daglige rutineoppgaver på bekostning av strategi, analyse og langsiktige vurderinger.

Konsulent har etter 40 år i bransjen, som den eneste i kommunen, spisskompetanse på utregning og endringer i vederlagsberegning, vedkommende bruker ca. 50% av stillingen til dette. Helse- og omsorgsenhetene arbeider for tiden med utredning av forvaltningskontor, dersom OHS bevilges midler til administrativ ressurs, kan deler av stillingen på sikt inngå i bemanning av forvaltningskontor.

Med noe endret organisering kan ressurser delvis frigjøres internt. Det innebærer reduksjon av renholdersurs på helg, og krever en engangsinvestering av vakuumeringsutstyr på kjøkken (kr. 80.000) fordi renholdere ikke lenger kan delta i smøring av tørrmat på helg (tørrmat må produseres på hverdag og vakuumeres for å sikre holdbarhet). I tillegg er det 20% frigjort administrativ ressurs som kan tilføres stillingen. Årslønn inklusive sosiale utgifter for 100% konsulentstilling (kr. 608.000) + økte driftsutgifter (kr. 30.000) - egne frigjorte ressurser (kr. 293.000) = kr. 345.000.

Velferdsteknologi: GPS driftskostnader

Flere brukere har mulighet til å bo hjemme dersom de har en opplevelse av trygghet til å få hjelp når de trenger det. GPS gjør det mulig å lokalisere bruker av GPS-enheten ved behov, eks. når bruker går inn og ut av et geografisk område. I tillegg kan bruker tilkalle hjelp via GPS-enheten. Beløpet tilsvarer årlige driftskostnader.

Delvis kompensasjon for trekk som følge av endring av elevtall

Skoleåret 2018/19 er det 248 elever ved ungdomsskolen. Elevtallet de kommende fire skoleårene er anslått til hhv. 225, 225, 216 og 229 elever, for så å øke til 240 elever i 2023/24. Modellen som legges til grunn for beregning av økonomiske ressurser til grunnskolen tilsier at rammene til ungdomsskolen skal reduseres som følge av nedgang i elevtall. I handlingsplanen for 2019-2022 ble det også vedtatt at gruppestørrelsen i skolene skulle økes. Disse to forholdene fører til et forholdsmessig stort trekk i rammene til ungdomsskolen. For delvis å kompensere trekket i rammene som følge av en midlertidig elevtallsnedgang tilføres ungdomsskolen 1 mill. kr. for hvert av årene 2020-2023. Ungdomsskolen kommer i tillegg til å bruke av eget disposisjonsfond til delfinansiering av trekket.

Økte kostnader til digitale læremidler i skolen (beløpet skal fordeles mellom skolene)

Skoleåret 2019/2020 starter implementeringen av nye læreplaner i alle fag i norsk skole, 1-13, dvs. fra barneskole til og med videregående. De nye planene skal være ferdig implementert og tas i bruk for fullt fra skolestart 2020. Oppdalsskolen er godt i gang med arbeidet. Det stilles krav til oppdaterte læremidler. Her har Oppdalsskolen heldigvis kommet langt, men vi ser at det er nødvendig med videre satsing for å oppfylle kravene i ny læreplan. Dette gjelder både fysiske læremidler som I-pad,

pc, og digitale tavler i klasserommene, samt lisenser på læremidler. Vi ser at digitale læremidler og lisenser har blitt en betydelig kostnad de siste årene som tar en stadig større del av budsjettene våre. Oppdalsskolen har ikke fått tilført midler for dette i takt med utviklinga. Skolene må bruke av den tildelte ramma som ikke kompenserer fullt ut for en skolehverdag med disse læremidlene.

I nåværende modell er det lagt opp til 1744 pr år pr elev. Dette gjelder kun digitale hjelpemidler, ikke lisenser. Vi ser det nødvendig å øke denne posten til 2200 pr år pr elev, dvs. en økning på 456 pr. år, pr. elev.

Ungdomsgruppe: Jobbrelatert aktivitetstilbud til unge voksne

Vi ser en stor økning i antall unge voksne med ulike utfordringer, som har behov for å komme ut av isolasjon, tilbaketrekking og være sammen med like-sinnede i en meningsfull aktivitet. Ungdomsgruppen (et samhandlingsprosjekt mellom boveiledningen i hjemmetjenesten og tjenesten psykisk helse- og rusarbeid) er et tiltak som i økende grad har truffet denne målgruppen, og hvor man opplever stor grad av måloppnåelse. Det er ikke kapasitet til å øke ungdomsgruppen i dag til tross for at behovet er stort. Det er et stort ønske om å øke kapasiteten til denne brukergruppen med flere gruppetilbud. Nye ressurser: 0,2 stilling spesialsykepleier kr. 126 000.

Investeringer 2020-2023

Investeringstiltakene og samlet finansiering av tiltakene vises i vedlagte hovedoversikt Økonomisk oversikt investering. Tiltakene som er med i rådmannens forslag til handlingsplan for 2020-2023

er en videreføring av tiltakene som ble vedtatt i handlingsplanen for 2019-2022. I tillegg er to nye tiltak innarbeidet:

Nye investeringstiltak innarbeidet i økonomiplanen:

	2020	2021	2022	2023
Velferdsteknologi: GPS		144 000		
Forprosjekt elevkantine ungdomsskolen		500 000		

Velferdsteknologi: GPS

Flere brukere har mulighet til å bo hjemme dersom de har en opplevelse av trygghet til å få hjelp når de trenger det. GPS gjør det mulig å lokalisere bruker av GPS-enheten ved behov, eks. når bruker går inn og ut av et geografisk område. I tillegg kan bruker tilkalle hjelp via GPS-enheten.

Forprosjekt elevkantine ungdomsskolen

Skisseprosjekt som er utarbeidet i 2019 konkluderer med at den beste løsningen er et frittstående bygg på 340 kvm tilknyttet utgang ved sløydsal. Investeringskostnaden anslås til 12,8 mill. kr. Årlige driftskostnader anslås til kr. 240.000. Endelig budsjett for tiltaket vet man først etter gjennomføring av forprosjekt og anbudskonkurranse. Det foreslås å utarbeide forprosjekt i 2021. Kostnaden til forprosjektet er kun et anslag, da erfaring viser at prisene på forprosjekt også varierer.

Beskrivelse av investeringer 2020-2023

Tallene i forkant av navnet på investeringene (for eksempel xxx1) henviser til prosjektnummeret som vises i vedlagte hovedoversikt Økonomisk oversikt investering.

Xxx1 IKT infrastruktur

Xxx2 Velferdsteknologi

Xx1a Innføre Elements

Rådmannen nedsatte i 2017/2018 en prosjektgruppe som skulle jobbe med forslag til digitaliseringsstrategi. Denne omfatter også forslag til velferdsteknologi. I innspillet fra prosjektgruppen er det skissert en rekkefølge i forhold til hvilke type teknologisk infrastruktur som bør implementeres først. Strategien er behandlet i driftsutvalget. Tiltakene ble innarbeidet i handlingsplanen for 2019-2022.

I forslag til handlingsplan for 2020-2023 er investeringer i IKT infrastruktur flyttet fram fra 2021 til 2020 pga. utstyrets tekniske tilstand. Utstyret burde vært fornyet allerede i år på grunn av utstyrets høye alder, noe som gir større risiko for at noe kan gå teknisk galt. Oppgraderingene må på plass før det kan tas i bruk mer teknologi i velferdstjenestene. Elements er en videreutvikling/oppgradering av dagens sak-/arkivsystem. Systemet er Noark5-godkjent.

6107, 6135, 6136, xxx4, xxx5, xxx6, xxx7, xxx8, xxx9, xx10, xx11, xx12, xx13, xx14, xx15, xx16, xx17, xx18, xx19, xx20, xx21:

VAR-anlegg (vann, avløp, renovasjon)

Enhetens forslag til investeringsprogram foreslås gjennomført, jf. tiltaksforslagene i vedlegg til handlingsplan 2020-2024. De økte kostnadene til renter og avdrag forutsettes å bli dekt av VAR-gebyrene i sin helhet.

Xx22 Oppgradering av kommunale vegger

Hovedplan veg, delrapport 2 "Kommunale vegger" er tidligere behandlet politisk og det ble presisert i vedtaket at hovedplanen legges til grunn for handlingsprogramarbeid og budsjettarbeid.

I planen forutsettes en betydelig oppjustering av budsjettammen for resultatområdet for å fange opp et etterslep for driftsutgiftene, som har utviklet seg over en årrekke, samt dyrere drift og vedlikehold pga. trafikkøkning. /år. Det vises til delrapport 2 for nærmere detaljer.

I de senere vintrene er vegvedlikeholdsinnsetningen i heisvegene til Vangslia og Stølen økt betydelig i forhold tidligere års vedlikeholdsinnsetning. Dette har sammenheng med stadig mer urolig vintervær (snøvær, vind og plussgrader) kombinert med

større andel piggfrie dekk på biler og busser. Utgifter til snørydding, sandstrøing og vinterhøvling av vegger, har hatt en økning som har blitt svært vanskelig å dekke innenfor allerede knappe rammer. Nye timepriser (etter anbuds-konkurranser), har de senere årene hatt en betydelig økning utover vanlig prisstigning.

Ved behandlingen av tidligere Handlingsprogram (herunder HP 2019-22), er det i stedet for Hovedplan Veg sin forutsetning om å øke budsjettammen for driftsutgiftene, blitt vedtatt en årlig investering. Videre ble det i budsjettet for 2019 overført 0,4 mill. av disse midlene fra investerings- til driftsbudsjettet på grunn av budsjettforskriftens klassifiseringsregler, hvor reasfaltering faller inn under definisjon av drift og vedlikehold av veg. Totalsummen på 1,3 mill sto allikevel fast. Det alternative foreslås videreført.

Hvilke tiltak som skal gjennomføres spesifiseres i budsjettet for 2020.

Investeringene finansieres med bruk av infrastrukturfondet og momskompensasjon. Ubrukte budsjettmidler er *ikke* overførbare fra år til år.

6246 Tiltak for myke trafikanter

Oppfølging av tidligere vedtak i handlingsplan 2019 – 22, hvor 300 000 kroner skal fra og med 2018 bevilges årlig til fremkommelighets- og sikkerhets-tiltak for myke trafikanter. En slik bevilgning vil også kunne fungere som kommunens egenkapitalbidrag når vi søker fylket om trafikksikkerhetsmidler.

Xx23 Ospvegen 4

Bygningsmasse i Opsvegen 4 er vedtatt revet og arbeidene med riving og sanering vil bli gjennomført sommeren 2019.

I kommunestyremøte 04.04.2019 ble det vedtatt at bygging av 8 nye leiligheter på 50 m² i Ospvegen 4 utsettes til overordnet plan for kommunale utleieboliger foreligger. Planen ses i sammenheng med bolig sosial handlingsplan og resultatet av OPS-samarbeid som er vedtatt gjennomført. Den overordnede planen skal foreligge til behandlingen av handlingsplan for 2021-2024.

Planlagt bygg med 8 leiligheter er estimert til ca. 560 m² med estimert investeringskostnad på 21.000.0000 kroner. På nåværende tidspunkt er det estimert tilskudd fra Husbanken på 2.960.000 kr.

Xx24 Rehabilitering kommunale offentlige bygg og boliger

I gjeldende økonomiplanen ligger prosjektet inne med 3 millioner årlig. Kommunestyret har presisert at den årlige bevilgningen også skal omfatte kommunalt eide boliger. Merk at prosjekter under 100 000 kr samt vedlikehold ikke kan finansieres med disse midlene.

Ubrukte budsjettmidler er *ikke* overførbare fra år til år.

6790 Brannstasjon

Ny brannstasjon var budsjettet i opprinnelig budsjett for 2019. Bygging vil ikke starte før i 2020 og brannstasjonen må derfor tas ut av budsjettet for 2019 og budsjetteres på nytt i 2020. Stipulert kostnad er fortsatt 47,5 millioner kroner. Beløpet finansieres med 9,5 millioner kroner i MVA-kompensasjon og 38 millioner kroner i låneopptak. Oppdal kommune er medlem av Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS med en eierandel på 3,06%. Ved bygging av ny brannstasjon er det Oppdal kommune som blir stående som eier for bygget og gjennomfører de låneopptak som er påkrevd for å gjennomføre prosjektet. Oppdal kommune leier ut brannstasjonen til TBRT der alle kostnader (kapitalkostnader og driftskostnader) faktureres TBRT i

sin helhet. I neste omgang fakturerer TBRT sine eierkommuner for disse kostnadene. For Oppdal kommune sin del vil det si at 3,06% av de årlige kostnadene med ny brannstasjon blir reell kostnad for Oppdal kommune. Oppdal kommunes økte kapitalkostnader som følge av ny brannstasjon er beregnet inn i handlingsplanen. Økte driftskostnader er pr dato vanskelig å anslå og er ikke beregnet inn i handlingsplanen.

8203 Klargjøring av nye industritomter

Det er fortsatt etterslep på grunnlagsinvesteringer veg, vann og avløp i Álma industriområde. I K-sak 00/108 vedtok kommunestyret følgende:

"Investeringsbehov til veg, vann- og avløpsanlegg på industriområdet søkes innarbeidet i revidert handlingsprogram for perioden 2002-2005."

Det har siden vært fulgt opp ved revideringen av økonomiplanene, med en årlig investering på kr 250 000,-. Det legges til grunn at dette programmet skal videreføres for perioden 2020-2023.

Egenkapitalinnskudd KLP

Det er forutsatt at KLP årlig vil kalle inn egenkapitalinnskudd fra eierne, deriblant Oppdal kommune. Beløpene i planperioden er stipulerte.

Balansert økonomiplan 2020-2023

Rådmannens forslag til handlingsplan og økonomiplan er lagt fram i balanse. Netto driftsmargin etter balansering er gjennomsnittlig 1,5 prosent for hele planperioden.

I handlingsplanen er det også budsjettet med avsetning til det generelle disposisjonsfondet. I sak 18/54 vedtok kommunestyret følgende: «Kommunestyret vedtar at det skal avsettes et beløp tilsvarende 50 % av eiendomsskatt for boliger og fritids-

boliger til infrastrukturfondet. Kommunestyret vedtar hvilke aktiviteter som skal finansieres av infrastrukturfondet i forbindelse med behandling av det årlige budsjettet. Meravsetning til infrastrukturfondet, utover det som er avsatt i budsjett 2018, skal knyttes opp mot aktiviteter/tjenester som i dag finansieres gjennom frie inntekter. ...». I handlingsplanen er det foreslått at det avsettes 4,7 millioner kroner årlig til infrastrukturfondet, i tillegg til at fondet delfinansierer enkelte tjenester, jfr. budsjettet for 2019.

	2020	2021	2022	2023
Avsetning til generelt disposisjonsfond	4 842 000	10 910 000	5 100 000	2 186 000
Avsetning til infrastrukturfond	4 700 000	4 700 000	4 700 000	4 700 000
Netto driftsmargin	1,5 %	2,4 %	1,5 %	0,8 %

Hovedoversikter

Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt drift	Økonomiplan				Opprinnelig	Regnskap
	2020	2021	2022	2023	2019	2018
Rammetilskudd og skatteinntekter	-428 633 380	-432 431 035	-434 009 068	-435 580 409	-422 435 000	-416 503 420
Andre generelle inntekter	-1 520 000	-1 482 000	-1 443 000	-1 409 000	-1 611 000	-4 533 144
Renteinntekter, utbytter og gevinster på finansielle omløpsmidler	-11 026 400	-10 989 500	-10 951 500	-10 915 500	-9 757 000	-11 868 144
Sum generelle midler til disposisjon	-441 179 780	-444 902 535	-446 403 568	-447 904 909	-433 803 000	-432 904 709
Renteutgifter og tap på finansielle omløpsmidler	9 161 000	9 179 280	9 295 320	9 501 360	8 790 000	7 996 513
Avdrag på lån	19 888 000	22 271 000	29 613 000	32 645 000	23 312 000	27 717 017
Sum generelle midler til disposisjon etter finansutgifter	-412 130 780	-413 452 255	-407 495 248	-405 758 549	-401 701 000	-397 191 179
Overføring til investering	0	0	0	0	0	44 157
Netto avsetninger til eller bruk av driftsfond	18 556 000	23 995 475	18 335 469	14 452 770	9 451 000	13 360 540
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet					0	0
Sum generelle midler disponibelt til bevilgninger drift	-393 574 780	-389 456 780	-389 159 779	-391 305 779	-392 250 000	-383 786 482
<i>Disponering av generelle midler til bevilget til drift:</i>						
Plan og forvaltning	14 093 000	13 683 000	13 813 000	13 813 000	14 387 000	14 343 000
Støttetjenester	27 202 000	26 692 000	26 692 000	27 574 000	27 013 000	26 858 808
Politisk styring og kontroll	4 743 000	5 043 000	4 743 000	5 243 000	4 743 000	4 455 215
Tilleggsbevilgninger, avskrivninger	3 968 000	3 285 000	2 785 000	2 694 000	4 805 000	-4 438 974
Kraftrettigheter	-6 422 220	-8 037 220	-7 877 220	-6 842 220	-8 411 000	-8 291 870
Kulturhuset	13 018 000	13 018 000	13 018 000	13 018 000	13 018 000	12 572 000
Helse- og oppvekstforvaltning	46 407 000	46 407 000	46 407 000	46 407 000	46 085 000	44 228 386
Sykehjemmet	57 014 000	56 924 000	56 924 000	56 924 000	54 900 000	48 197 000
Hjemmetjenester	78 179 000	78 524 000	78 797 000	78 797 000	76 542 000	76 323 915
Aune skole	33 611 000	33 363 000	33 363 000	33 363 000	33 758 000	33 387 000
Drivdalen oppvekstsenter	7 688 000	7 624 000	7 624 000	7 624 000	7 658 000	7 389 000
Lønset Midtbygda oppvekstsenter	14 374 000	14 245 000	14 245 000	14 245 000	16 989 000	15 622 000
Oppdal ungdomsskole	25 429 000	24 645 000	24 645 000	24 645 000	26 804 000	26 756 278
Kommunale barnehager	12 184 000	12 184 000	12 184 000	12 184 000	12 184 000	12 192 000
Kirkelig sektor	4 879 000	4 879 000	4 879 000	4 879 000	4 879 000	4 673 000
Tekniske tjenester	19 884 000	19 664 000	19 604 000	19 424 000	20 017 000	20 603 191
Helse- og familie	30 148 000	30 138 000	30 138 000	30 138 000	29 825 000	29 478 000
NAV	7 176 000	7 176 000	7 176 000	7 176 000	7 054 000	7 543 000
Diverse utlån	0	0	0	0	0	-363 000
Sum generelle midler bevilget til drift	393 574 780	389 456 780	389 159 780	391 305 780	392 250 000	371 527 949
Årsresultat	0	0	0	0	0	-12 258 533

Handlingsplan og økonomiplan 2020-2023

Økonomisk oversikt drift

Økonomisk oversikt drift	Økonomiplan				Opprinnelig	Regnskap
	2020	2021	2022	2023	budsjett	2018
Rammetilskudd	-217 272 160	-217 960 770	-218 826 922	-219 683 535	-219 750 000	-211 817 645
Andre tilskudd fra staten	-17 520 000	-17 482 000	-17 443 000	-17 409 000	-17 611 000	-23 605 294
Tilskudd fra andre	-48 411 000	-48 411 000	-48 411 000	-48 411 000	-48 411 000	-81 423 759
Inntekts- og formuesskatt	-177 261 220	-177 970 265	-178 682 146	-179 396 875	-170 547 000	-170 626 402
Eiendomsskatt	-31 000 000	-33 400 000	-33 400 000	-33 400 000	-29 100 000	-27 296 877
Andre skatteinntekter	-3 100 000	-3 100 000	-3 100 000	-3 100 000	-3 038 000	-6 762 496
Brukerbetalinger	-19 761 000	-19 761 000	-19 761 000	-19 761 000	-19 761 000	-19 063 531
Salgs- og leieinntekter	-88 034 000	-88 034 000	-88 034 000	-88 034 000	-88 034 000	-91 710 285
Sum driftsinntekter	-602 359 380	-606 119 035	-607 658 068	-609 195 409	-596 252 000	-632 306 289
Lønn og sosiale utgifter	362 495 000	362 495 000	362 495 000	362 495 000	362 495 000	362 778 394
Kjøp av varer og tjenester	167 971 780	163 853 780	163 556 780	165 702 780	166 647 000	177 138 640
Tilskudd til andre	61 448 000	61 448 000	61 448 000	61 448 000	61 448 000	60 365 994
Avskrivninger	30 118 000	30 801 000	31 301 000	31 392 000	29 281 000	30 020 009
Fordeelte utgifter	-16 809 000	-16 809 000	-16 809 000	-16 809 000	-16 809 000	-18 821 509
Sum driftsutgifter	605 223 780	601 788 780	601 991 780	604 228 780	603 062 000	611 481 528
Brutto driftsresultat	2 864 400	-4 330 255	-5 666 289	-4 966 630	6 810 000	-20 824 761
Renteinntekter, utbytter og gevinster på finansielle omløpsmidler	-11 026 400	-10 989 500	-10 951 500	-10 915 500	-9 757 000	-11 931 857
Renteutgifter og tap på finansielle	9 161 000	9 179 280	9 295 320	9 501 360	8 790 000	8 596 710
Avdrag på lån	19 993 000	22 376 000	29 718 000	32 750 000	23 417 000	27 334 780
Netto finansutgifter	18 127 600	20 565 780	28 061 820	31 335 860	22 450 000	23 999 633
Motpost avskrivninger	-30 118 000	-30 801 000	-31 301 000	-31 392 000	-29 281 000	-30 020 009
Netto driftsresultat	-9 126 000	-14 565 475	-8 905 469	-5 022 770	-21 000	-26 845 137
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	44 157
Netto avsetninger til (+) eller bruk av (-) bundne driftsfond	-1 685 000	-1 686 000	-1 687 000	-1 701 000	-2 016 000	7 755 137
Netto avsetninger til (+) eller bruk av (-) disposisjonsfond	10 811 000	16 251 475	10 592 469	6 723 770	2 037 000	6 787 310
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet						
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	9 126 000	14 565 475	8 905 469	5 022 770	21 000	14 586 605
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	-12 258 533
Netto driftsmargin	1,5 %	2,4 %	1,5 %	0,8 %	0,00 %	4,25 %

Økonomisk oversikt investering

Økonomisk oversikt Investering	Økonomiplan				Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2020	2021	2022	2023	2019	2018
Investeringer i varige driftsmidler	77 731 000	30 260 000	13 662 000	12 550 000	72 878 000	57 231 526
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	2 066 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 950 000	2 100 000	2 250 000	2 400 000	1 772 000	6 988 261
Utlån	0	0	0	0		
Avdrag på lån						47 514 807
Sum investeringsutgifter	79 681 000	32 360 000	15 912 000	14 950 000	74 650 000	113 800 594
Kompensasjon for merverdiavgift	-11 695 000	-1 854 000	-1 502 000	-920 000	-11 497 000	-6 419 160
Tilskudd fra andre	0	-2 960 000	0	0	-720 000	-20 780 880
Salg av varige driftsmidler	0	-4 000 000	0	0		-32 335 214
Salg av finansielle anleggsmidler						-84 077 694
Utdeling fra selskaper						-110 000
Mottatte avdrag på utlån						-29 614 280
Bruk av lån	-62 106 000	-17 001 000	-8 230 000	-7 700 000	-56 058 000	-26 433 907
Sum investeringsinntekter	-73 801 000	-25 815 000	-9 732 000	-8 620 000	-68 275 000	-199 771 135
Videreutlån						
Bruk av lån til videreutlån	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-5 413 000
Avdrag på lån til videreutlån	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	13 772 305
Mottatte avdrag på videreutlån						-2 878 355
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	5 480 950
Overføring fra drift	-1 950 000	-2 100 000	-2 250 000	-2 400 000	-3 592 000	-2 762 565
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond						-5 428 154
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-3 930 000	-4 445 000	-3 930 000	-3 930 000	-2 783 000	88 493 222
Dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet						187 088
Sum overføring fra drift og avsetninger	-5 880 000	-6 545 000	-6 180 000	-6 330 000	-6 375 000	80 489 591
Fremført til inndecking i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Handlingsplan og økonomiplan 2020-2023

Bevilgningsoversikt investering		Økonomiplan				Opprinnelig budsjett	Regnskap
Prosj-nr:	Prosjekt:	2020	2021	2022	2023	2019	2018
	<i>Investering i varige driftsmidler:</i>						
1156	IKT-investeringer 2017						68 344
1159	IKT, Ups-batterier (backup)						331 008
1165	Omdanning av ODMS KF til ODMS AS						421 223
xxx1	Lagring/servere/backup/kjernenett/Bra nnmurservere	4 813 000					
xxx1	Wan-routere	225 000					
xxx1	Switcher	562 000	138 000				
xxx1	Trådløs nett og kontroller	601 000					
xxx1	Trådløsbaser	175 000					
xxx2	Velferdsteknologi: plattform og programvare		1 138 000				
xxx2	Velferdsteknologi: Integrasjon til fagsystem – pasientjournal		349 000				
xxx2	Velferdsteknologi: Alarmanlegg sykehjemmet (per rom)		478 000				
xxx2	Velferdsteknologi: Alarmanlegg BOAS (per rom)		331 000				
xxx2	Velferdsteknologi: Digitalt tilsyn sykehjemmet og BOAS		344 000				
xxx2	Velferdsteknologi: Digitalt tilsyn hjemmeboende		63 000				
xxx2	Velferdsteknologi: Elektroniske dørlåser			2 912 000			
	Velferdsteknologi: 35 mobiltelefoner		175 000				
xxx2	Velferdsteknologi: GPS		144 000				
xx1a	Innføre Elements		1 000 000				
3819	Ny komfyr Boas						162 821
3821	Kjøp av minibuss - dagaktiviseringa						557 899
5304	Nærmiljøanlegg Midtbygda skole						103 500
5505	Kjøp av ny bil flyktn.tjenesten						132 019
5603	Nye lekeapparat Pikhaugen						245 810
6107	Div forsterkninger ledn.nett vann	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	473 462
6135	Utvikl miljøstasjoner/returpunkt	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000	688 090
6136	Diverse forsterkn lednett avløp	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	513 958
6139	Nyanlegg Sletvold Stølen vann						180 000
6140	Nyanlegg Sletvold Stølen avløp						320 000
6142	Asfaltering Sildrevegen						844 088
6154	Høydebasseng "Vangslia høy"						3 412 814
6205	Tiltak vedr E6-omleggingen						2 771 578
6220	Asfaltering Gml Kongev					290 000	385 969
6225	Sanering vann Neslevegen						436 395
6226	Sanering avløp Neslevegen						654 592
xxx3	Sanering vann, Kåsvegen	1 925 000					
xxx4	Sanering avløp, Kåsvegen	2 780 000					
xxx5	Asfaltering etter VA-sanering Valmuevegen	600 000					
xxx6	Asfaltering etter VA-sanering Valmuevegen	900 000					
xxx7	Opparbeidelse av ny mellomlagringsplass for kompost og avfall, del 1	1 750 000					
xxx8	Sanering vann, Bjørndalsvegen		544 000				
xxx9	Sanering avløp, Bjørndalsvegen		816 000				
xx10	Sanering vann, Kantarellvegen		576 000				
xx11	Sanering avløp, Kantarellvegen		864 000				
xx12	Opparbeidelse av ny mellomlagringsplass for kompost og avfall, del 2		750 000				

Handlingsplan og økonomiplan 2020-2023

Bevilgningsoversikt investering		Økonomiplan				Opprinnelig budsjett	Regnskap
Prosj-nr:	Prosjekt:	2020	2021	2022	2023	2019	2018
xx13	Utvide sorteringsområdet på avfallsmottak på Oppdal Miljøstasjon		5 000 000				
xx14	Sanering vann, Roseringen			1 400 000			
xx15	Sanering avløp, Roseringen			2 100 000			
xx16	Oppussing og asfaltering, Bjørdalsvegen			136 000			
xx17	Oppussing og asfaltering, Bjørdalsvegen			204 000			
xx18	Oppussing Kantarellvegen			144 000			
xx19	Oppussing Kantarellvegen			216 000			
xx20	Sanering vann, Brennhaugen				2 400 000		
xx21	Sanering avløp, Brennhaugen				3 600 000		
xx22	Oppgradering kommunale veier	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000		
6232	Ola Setromsv - rekkverk					600 000	400 614
6233	Ombygging kryss v/Spar					1 030 000	35 981
6238	Sanering vann Sildrevegen						23 424
6239	Sanering avløp Sildrevegen						35 136
6245	Flytting av kryss Inge Krokannsv/Russervn						6 014 026
6246	Tiltak for myke trafikanter	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	182 126
6248	Sanering vann Bregnevn/Vikavn						1 588 585
6249	Sanering avløp Bregnevn/Vikavn						2 382 878
6250	Utkjøp av Amarak arb.bil						310 736
6749	Renovering/nybygg Midtbygda skole						57 344
6252	Sanering vann Valmuevegen					1 430 000	
6253	Sanering avløp Valmuevegen					2 098 000	
6254	Utvidelse renselanlegg, kvinnegarderobe					900 000	
6255	Endring av avfallsløsning (dunker)					3 750 000	
6256	Utvidelse av Oppdal Miljøstasjon, kjøp av grunn					1 000 000	
6257	Sanering Bakkevegen, vann					1 060 000	
6258	Sanering Bakkevegen, avløp					1 490 000	
6259	Sanering avløp Lønset					730 000	
6260	Sykkelparkering idr.hallen					100 000	
6754	Bofellesskap for demente						22 540 671
6757	Oppgr.til passivhus Mogopsvingen 6						26 231
6770	Enøk-tiltak 2016						395 219
6771	Forprosjekt ny brannstasjon						325 934
6778	Pikhaugen - ombygg pga myndighetskrav						226 829
6779	Oppgrad.brannsentraler Helsesentr/Mellomvn 2						166 250
6780	Sildrevegen 2 vanninntak og drenering						81 486
xx23	Ospveien 4	9 350 000	10 500 000				
6782	Utvikl nye utleieboliger Luvn 9, salg av boliger						69 151
xx24	Rehabilitering kommunale offentlige bygg	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000		
6783	Rådhuset,skifte vinduer og etterisolering					3 900 000	0
6784	Idretthallen, oppgradering garderober						439 175
6785	Luvegen 9						678 309
6786	Lønset oppvekstsenter brannkrav						168 439
6788	Ombygg rådhuset toalett til kontorlok.						384 604
6789	Nødstrømsaggregat rådhuset					1 500 000	
6790	Brannstasjon	47 500 000				47 500 000	
6791	Drivdalen skole, skifte vinduer sløydsal					150 000	
6792	Ungd.skolen, skifte vinduer, etterisolere					400 000	
6793	Rosenvik, personellgarderobe, asfalt mm					650 000	

Handlingsplan og økonomiplan 2020-2023

Bevilgningsoversikt investering		Økonomiplan				0	Opprinnelig	Regnskap	
		2020	2021	2022	2023		budsjett	2018	
Prosj-nr:	Prosjekt:							2019	2018
6794	Pikhaugen, personellgarderobe						600 000		
6795	Forprosjekt elevkantine ungd.skolen		500 000				150 000		
6796	Møbler til kantine rådhus						300 000		
6798	Midtbygda barnehage tilbygg							6 759 894	
	Kjøp av videokonferanseutstyr								
7037	helse/familie							153 889	
7039	Kjøp av bil psykiatritjenesten							600 000	
8104	Brennan Vest II							15 925	
8110	Lønset boligfelt							13 300	
8129	Boligområde Brennhau Mjøen del 2							18 415	
8130	Boligområde Bjørkmoen etappe 3							51 105	
8131	Boligtomter sentrumskjemen							9 695	
	Utbygging bolgområde nord for								
8134	Bøndemes						750 000		
8201	Kåsen industriområde							157 165	
8202	Ålma industriområde							85 000	
8203	Klargjøring av nye industritomter	250 000	250 000	250 000	250 000		500 000	0	
8257	Erverv/salg næringsareal i sentrum							13 825	
8270	Innløsning festetomt Vangslia K13/30							13 825	
8271	Salg av tomt ved Næringshagen							37 625	
	Salg av tilleggsareal gnr 282/256								
8277	Furuly							65 145	
	Sum investeringer i varige driftsmidler	77 731 000	30 260 000	13 662 000	12 550 000		72 878 000	57 231 526	
	<i>Tilskudd til andres investeringer:</i>								
2403	Oppgradering kulturhuset B 2018							2 066 000	
	Sum tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0		0	2 066 000	
	<i>Investeringer i aksjer og andeler i selskaper:</i>								
8507	Aksjer i Nasjonalparken næringshage							110 000	
1130	Egenkapitalinnskudd KLP	1 950 000	2 100 000	2 250 000	2 400 000		1 772 000	1 627 875	
	Omdanning av ODMS KF til ODMS								
1165	AS							2 625 193	
1166	Vekst Oppdal tingsinnskudd 2018							2 625 193	
	Sum Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 950 000	2 100 000	2 250 000	2 400 000		1 772 000	6 988 261	
	<i>Utlån:</i>								
	Sum utlån	0	0	0	0		0	0	